

"KOVA"
 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.
 Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Liet. Soc. S. Am.
 (Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
 Prenumerata: Metams į visas dalis svieto \$2.00
 Pusei metų \$1.00
 Redaktorius K. Vidikas
 Administratorius P. Kurkulis.

The Lithuanian Weekly
"KOVA"
 Published every Friday by
 The Lithuanian Socialist Federation of America
 Yearly subscription: In all parts of the world
 Advertising rates on application.
 K. Vidikas, Editor. P. Kurkulis, Manager
 All communications should be addressed to:
"KOVA"
 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

VISŲ SALIŲ DARBININKAI, VIENYKITES! **Organas Lietuvių Socialistų Sąjungos Amerikoje.** JŪS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETEŽIUS!

No. 4 PHILADELPHIA, Pa. 4 d. Vasario (February) 1916 m. TELEFONAS KEVSTONE, MAIN 79-58 Metas XII
 Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa.

Kare naikinti socializmui.

KARĖ IŠNAIKINIMUI SOCIALIZMO.
 New York. — Senatorius R. L. Owen Republikonų klube pasakė prakalbą, kurioje nurodinėjo, kad Amerikai gali būti reikalinga karė, kad nuslopintų socializmo judėjimą. Tai, girdi, ar šiaip ar taip, reikia kokio milijono kareivių.

DELEI BURNETTO BILIAUS SUMAZĖTŲ 200,000 ATEIVIŲ.
 Washington. — Kongresmanas Burnett kalbėjo kongrese, kad normaliuose laikuose kas metai 200,000 mažiau ateivių įeina į Ameriką, jeigu būtų priimtas Burnett bilius, reikalaujantis iš ateivių mokėjimo skaičių ir rašyti.

1915 metais nors ir maža ateivystė buvo, betgi sugrąžinta atgal 20,000 fiziškai netinkamų ateivių. Burnett reikalauja, kad laivų kompanijos būtų skaudžiai baudžiamos už gabenimą Amerikon fiziškai netikusiu imigrantų.

ZYDAS BRANDEIS SKIRIA TEISMA.

Washington. — Prezidentas Wilsonas paskyrė augščiausiojo teismo teisėju žydą Bostono advokatą L. D. Brandeisą. Tai pirmas žydas Amerikoj paskirtas ton augšton įstaigon. Brandeis yra geležinkelių dalykų žinovas ir nesykj skaitlinėmis parodė, kaip Amerikos geležinkelių kompanijos bereikalingai žudo pasazierius ir darbininkus ant savo geležinkelių. Anot Brandeiso, visur šios šalies geležinkeliuose viešpatauja didis turto cirkvojimas ir darbininkų išnaudojimas; visame kame truksta moksliško sutvarkymo.

Daugelis Suv. Valstijų senatorių šnairai žiuri į tokį radikališką kandidatą į augščiausius teisėjus, ir kasžin, ar senatas jį užtvirtins.

WILSONAS PASITIKI ATEIVIAIS PILIEČIAIS.

Chicago, Ill. — Prezidentas Wilsonas laikė prakalbą Chicagoj, Ill., ir Milwaukee, Wis. Nurodė reikalingumą ginkluoties nuo užrubežinio užpuolimo, bet nepasakė, kokia šalis galėtų užpulti Ameriką. Amerikos laivynas, girdi, jau pakankamai stiprus, tik armija persilpna. Prezidentas išreiškė pasitikėjimą, kad ateiviai piliečiai būtų ištikimi Amerikai, jeigu kiltų karė tarp Amerikos ir kokios kitos šalies.

STRAIKUOJA 9,000 SIUVĖJŲ
 New York. — Sustraikuoja 9,000 kudikių drapanų siuvėjų. Reikalauja pakelti algą 25 nušimčiais ir sutrumpinti darbo savaitę iki 49 valandų. Delei straiko užsidarė 200 dirbtuvių ir dirbtuvėlių.
 Kirpėjai reikalauja po \$22 savaitę, vyrai preseriai \$18, o moteris preserės \$15.

AR VALDŽIA IMS ATSAKOMYBĖ UŽ PRIVATINES PASKOLAS MEXIKAI?

Washington. — Meksikos valdžia kreipėsi į Wall Streeto piniguočius, kad suteiktų naują paskolą Mexikai. Jie sutiko duoti paskolą tik tai su šokia išlyga: Meksikos valdžia turi išmokėti Amerikos kapitalistams procentus už seną paskolą; Meksikos valdžia turi sutikti, kad Suvienytų Valstijų valdžia galės paimti Meksikos muitines ir kitus įplaukų šaltinius savo globon ir iš to atmokėti Amerikos kapitalistams nuosimčius ir skolas, — jeigu Meksikos valdžia ne padės išsifedau nriai nriai pasiteisti amerikonomams.
 Taigi matome, kaip Amerikos kapitalistai mėgina priversti savo valdžią pasiimti atsakomybę už jų paskolas užrubežij.

MAJORO DRG. LUNN KIVIRČAI TĖSIASI.

Schenectady, N. Y. — Socialistas majoras Lunn, kuris pasikyrė republikonus viršininkais vandens ir labydžybės biuru, aikštinasi New Yorko valstybės mitetu, kad iš socialistų nebuvę tinkamų ypatų užimti toms vietoms. Girdi, o man rupėjo netiek dalinimas socialistams vietų, kiek pasekmingas tarnavimas žmonėms, kurie mane išrinko. Be to, Lunn tvirtina, kad prieš savo nominaviną jis viešai pasakęs, jog miesto valdyme jis elgsis sulig savo nužiūrėjimo ir nesiklaus vietinio socialistų lokalo nuomonės. Todėl, girdi, nei lokalas nei New Yorko valstijos socialistų organizacija dabar man negali diktuoti, ką aš turiu veikti.
 Lokalas nurodo, jog Schenectadyj ir apielinkėj buvo socialistų inžinierių ir kitokių mokytų žmonių, kurie geriau būtų galėję pildyti pareigas, negu Lunno nuskirti republikonai.

PRIGERĖ 50 ŽMONIŲ.

KA VEIKIA SOCIALISTAS KONGRESMANAS.

New York. — Socialistas kongresmanas drg. Meyer London papasakojo savo rinkikams apie savo darbą kongrese. Pasakė, kaip kapitalistiški kongresmanai stengiasi užmušti bilij, kuris reikalauja sutrumpinti darbą nepilnamečiams darbininkams; kaip jie, po kapitalistų intaka, reikalauja šalį ginkluoti.

DINGO AMERIKOS SUBMARINAS.

Norfolk, Va. — Kasžin kur dingo Suvienytų Valstijų povandeninis laivas K-5. Kelios dienos jo įieško ir nesuranda jokių pėdsakų.

Lietuvoj ir Tarp Pabėgėlių Japonija pasikesina

KAIP SUNKU BUVO IŠVAŽIUOTI IŠ LIETUVOS.

Besimokindami paskutinius metus ukio mokykloj, rengėmės prie kvotimų. Nors ir grasė karės pavojus, bet nenorėjome nuleisti rankų ir pamesti pradėtąjį darbą. Tiesa, šiais paskutiniais karės metais daug liudniaus buvo mokinties. Nebeskambėjo kas vakarą lietuviškos dainelės: Firdavome tankiai vakarais klausyties palei ežerą ar motų trenkimo. Ten nevienas skaudžiai apsiašarodavo, jausdamos, kad tikrai sunaikintos jų tėviškės, o tėveliai taipogi nežinia, kur dingo. Ir niekaip negalėjome sau išsivaizdinti, kad čia ateitų vokiečiai ir visas taptų sunaikinta. Gėrėjomės puikumu daržų ir darželių. Vis dar raminom save, gal mums neprisiesis bėgti. Tik staigu vieną gražią saulėtą dieną, pilna mokykla pripludo kareivių. Iš visų pusių pradėjo bėgti pabėgėliai. Matom, kad ir mums prisieina bėgti, nors ir nenoroms. Tą pačią naktį aš su savo drauge lyg sapnyje pasijutau Kalkunų stotyje. Ir koks pirmas įspudis! Netikėtai sutinku bėgančius savo pažįstamus.

Pirmiausia klausiau, ar nematėte mano namiškių? Sako, kad paliko po vokiečiais. Skaudu pasidaryti, bet ko dar? Vėgėmės, gal daugiau ką pažįstamų pamatysiu.
 Tik girdžiu, kažkas užkalbina iš užpakalio: kur tamstos vaizuojat? Aš atsigiržtu ir labai nustebau. Pasirodo — mano kaimynai.
 Vis tai karė padarė. Jauni, bet

isrodo visai pasenę, o tik per pirmą mobilizaciją buvo pašaukti. Atėjo traukinys, važiuojame, bet nėra kur dėties. Pirmiausia einame pasižiūrėti kaip gyvena pabėgėliai. Pamačius skurdu pasidarė, kad musų broliai lietuviškai kenčia tokį vargą, išstremti iš savo tėvynės. Oi, Dievuliau, kaip pabėgėliams negera.

DVINSKAS.
 Dvinske įsikurus Lietuvių Centralinio Komiteto skyriui ir pradėjus kun. Jasėnksui garinti bažnyčioje, kad pabėgėliai rastiųsi tan komitetan, atvyko iš Petrapilio ir lenkų ingalioinis ir pradėjo daryti tą patį. Daug lietuvių, ypatingai nuo Ukmergės, Zarasų, Dvinsko apylinkės, Laukšos, Smėlynės, nesupranta, kas jie tokie ir rašos "lenkais", nes kai kurie iš jų šiek-tiek moka lenkiškai. Tokių prisirinko apie 3,600. Lietuviais visgi užsirašė 352 šeimyni, t. y. 1023 žmonės, daugiausia moterų su vaikais. Daug lietuvių vis dar ateina. Nemažai lietuvių yra atsivargę savo gyvulius, su kuriais turi nemažai vargo, bet nenori jų paleisti iš rankų.

KUPIŠKIO BAŽNYČIA, ANOT VIEŠPABĖGĖLIŲ PASAKOJIMO, SUKURTA IR PUSĖ SUVEJUSI DŽIAUS. VOKIEČIAI ĖJĘ NUO DAUKŲ, SKUBINAI IŠSIKĖLĖ PER SEVENJ TIES PALEVENĖLE IR TIES MYLUNAIS IR NUĖJĖ Į RYTUS. ANOJE LĖVĖMO PUSĖJE SUDEGĖ JUTKONIS. VIRBALIŠKIAI IR LAUKMINIŠKIAI ŽMONĖS IŠ SAVO VIETŲ NĖBĖGĖ.

CHICAGOS POLICIJA PADĖDA BANKUS PLĖŠTI.

Chicago, Ill. — Sugauta keturi plėšikai, kurie išplėšė \$15,000 iš Washington Parko banko. Vienas jų, "Eddie" Mack, išdavė savo draugus; užtai valdžia prizadėjo švelniai su juo apsieiti. Jis įtarė 15 policistų, kad girdi, su jų žinia buvo apiplėšta šitas bankas ir atlikta kiti apiplėšimai.

PRIGERĖ 50 ŽMONIŲ.

PASKUTINIAI FORDO PAUKŠČIAI PARLĖKĖ.

New York. — Sugrįžo Fordo taikos ekspedicijos likučiai iš Europos. Sugrįžusieji pasakoja, kad tarp Fordo misijos keliauninkų vaidai nesiliovė. Taipgi pasakoja, kad Švedijos ir Norvegijos socialistai labai gerai juos priėmė ir jų darbą skaitė naudingą.

\$1,000,000 AUKŲ ŽYDŲ NUKENTĖJUSIEMS NUO KARĖS.

New York. — Paskleidus prezidento Wilsono atsisaukimą delei aukų nukentėjusiems nuo karės žydam, New Yorko gyventojai suaukavo \$1,000,000 vieną dieną sausio 28.

CARRANZA KONFISKUOJA TURČIŲ ŽEMĖ.

Mexico Cty, Mex. — Meksikos prezidentas Carranza išdavęs įsakymą įvairiose valstijose

Japonija pasikesina ant Chinijos.

SAUDO ALKANUS ŽMONES REIKALAVIMUS CHINIJAI.

Berlinas. — Gatvėse susirinko didelė minia, reikalaujama duonos ir taikos. Pribuvo burys kareivių ir liepė miniai skirstytis. Minia nesiskirstė. Kariuomenė ėmė šaudyti. Šeši žmonės krito negyvi ir daugelis sužeistų.

DEGA VILNIUS.

Petrogradas. — Kelinta jau diena, kaip dega Vilnius. Vokiečiai gaisro užgesinti nepajėgia ir tik išsikraustė iš degančios miesto dalies. Miestą padegė bombos iš rusų oro laivų.

LIEBKNECHTĄ UŽSTOJA JO RINKIKAI.

Berlinas. — Reichstago socialdemokratų frakcija buvo užsimanusi, kad K. Liebknechtas būtų iš partijos išmestas. Berlio apskrityje Spandau rinkikai, kurie išrinko Liebknechtą, laikė savo susirinkimą, kuriame ir užgyrė Liebknechto pasielgimą Reichstage.

ANGLIJA NORI KARĖS SU SVEDIJA.

Londonas. — Anglija nori ja ir Norvegija stoti karė, už vokiečius. Tada, mat, Anglija galėtų užblokaduoti visus Švedijos ir Norvegijos uostus, per kuriuos dabar esti įvežama visokie daiktai į tas dvi šalis, o potam iš čia išvežama Vokietijon, kaip Anglija spėja. Jeigu kiltų karė su Svedija ir Norvegija, tada Anglija uždarytų visus jų dviejų uostus ir Vokietijoj įvyktų dar didesnis badas.

RUSAI LABAI SUMUŠA TURKUS.

Petrogradas. — Rusai išmušė turkus iš 40 mylių apkasų iki upei Tigriui.

150,000 TURKŲ ANT SALONIKŲ.

Londonas. — Turakai surinko 150,000 savo kariuomenės Bulgarijaj ir Trakijoj ir vienijasi su bulgarais ir vokiečiais. Potam ketina užklupti ant talkininkų, kurie randasi Salonikuose.

VOKIEČIŲ ORLAIVIAI UŽMUŠĖ 232 ANGLU.

Londonas. — Paskiausias vokiečių orlaivių užpuolimas ant Anglijos įvyko pamedėlyj. Tai buvo ketvirtas užpuolimas bėgyje pastarųjų penkių dienų. Iš orlaivių išmesta 220 bombų Manchesteryj, Liverpoolyj, Norfolkke, Saffolke, Lincolnshire, Leicesteryj ir kituose fabriky miestuose. Užmušta 54 žmonės ir sužeista 67. Padegta daugelis dirbtuvių.

UŽĖMĖ BULGARŲ UOSTĄ SALONIKAI.

Salonikai. — Pranešama, kad rusai, anglai ir francuzai užėmė bulgarų Juodųjų marių uostą Kara Burun.

JAPONIJA STATO ŽIAURIUS REIKALAVIMUS CHINIJAI.

Japonijos valdžia atnaujino savo reikalavimus Chinijai. Japonija reikalauja, kad Chinija užlaikytų japonų patarėjus valstybės dalykuose; kad daleistų japonams statytis savo namus, bažnyčias ir mokyklas Chinijoj; kad užlaikytų japonus policistus didžiuosiuose miestuose; kad Chinija paskirtų tam tikrą dalį amunicijos iš Japonijos; kad Chinija duotų Japonijai teisę nusitiesti tam tikrus geležinkelius Chinijoj; kad duotų įvairias žemes privilegijas japonams Fukien provincijoj ir kad daleistų japonams platinti Buddhos tikybą Chinijoj.

Japonija savo reikalavimuose tokią drąsi todėl, kad nesibijo pasipriešinimo nei iš Rusijos nei iš Anglijos, nes Japonija dabar ir vienai ir kitai dirba amuniciją ir ginklus. O Chinija neturi jėgų priešintis Japonijai.

20,000 CHINŲ EINA ANT SOSTINĖS.

Pekin, Chinaja. — Visa Kweichow provincija verda sukilimų. Revolucionarių revoliucionarių traukia linkui Pekino, kad numetus nuo sosto Yuan-Shi-Kaju ir vėl įkurtus Respubliką.

TALKININKAI UŽGROBĖ DAR VIENĄ GRAIKŲ UOSTĄ.

Londonas. — Anglai ir francuzai užėmė Graikijos pusiausaulį Kara Bara ir uostą Kum Kale. Jie aiškina, kad tas vietas jie užimti turėjo, jeigu norėjo apsaugoti savo transportinius laivus nuo vokiečių povandeninių laivų užpuolimo. Graikų valdžia esanti labai neužganėdinta tuo sauvaišku anglo-francuzų pasielgimu.

150,000 TURKŲ ANT SALONIKŲ.

Londonas. — Turakai surinko 150,000 savo kariuomenės Bulgarijaj ir Trakijoj ir vienijasi su bulgarais ir vokiečiais. Potam ketina užklupti ant talkininkų, kurie randasi Salonikuose.

ZEPPELINAI UŽMUŠĖ 24 PARYŽIEČIUS.

Paryžius. — Vokiečių orlaiviai, atlėkę ant Paryžiaus, išmetė tris tonus bombų. Užmušė 24 žmones, sužeidė 27.

RUMANIJA DRAUGIŠKA RUSIJAI.

Petrogradas. — Užrubežio dalykų ministeris Sazonovas pasikalbėjime su laikraštinkais išsitarė, kad Rusija turi būti prisirengusi vesti karę dar visą ateinančią vasarą.

Jis atmetė paskalus, buk Rusija norinti padaryti atskirą taiką su Vokietija.
 Kas link Rumanijos, Sazonovas sako, jog jinai esanti draugiška Rusijai, nors buvo toks laikas, kada vokiečiai diplomatai be maž ko neprikalbėjo ją stoti prieš Rusiją.

Vėl Pavojus. Sukruskime!

Suvienytų Valstijų kongresui yra antru kartu įneštas Burnetto bilius dėl ateivystės susiaurinimo. Tą bilį jau buvo pernai kongresas priėmęs. Jis netapo įstatymu tik dėl to, kad prezidentas po juo nepasirašė. Buvo bandyta ir be prezidento parašo padaryti jį įstatymu. Bet tam reikėjo, kad už bilį balsuotų du trečdaliu visų kongresmanų ir senatorių. Tačiau ateivių priešai negalėjo kongrese surinkti tokios didžiosios balsų, — ir bilius nupuolė.

Kaip didžiūnai skaitojų žinoma, Burnetto bilius reikalauja, kad Amerikon nebūtų įleidžiama ypats, kurios nemoka nei viena kalba skaityti ir rašyti; prie šito svarbiausio biliaus punkto pridėta kelias reakcionieriškų pataisymų. Blogiausia reikia skaityti tą pataisymą, kuris reikalauja, kad Amerikos "tvarkos ardytojus" ir betvarkės darytojus būtų galima gražinti atgal bėgyje penkių metų nuo jų atvykimo Amerikon. "Tvarkos ardytojai" ščia reikią radikališkus darbininkų vadovus.

Kyla klausimai: Kokiu tikslu tas bilius taip butinai norima praveisti? Kas stovi to biliaus užpakalyje? Ir kuomi tas bilius pamatuojama?

Atzagareiviai įstatymdaviai visada randa kokią nors gražią priedangą negražiems savo sumanymams. Taip ir Burnetto bilius pridengtas skambiu obalsiu "Amerikos darbininko gerovės". Tie politikieriai skelbia, kad Amerikos darbininkus plaka bedarbės ir skurdas todėl, kad per daug imigrantų privaziavo, kurie atpigino darbininko uždarbį, kurie išmetė daugybę Amerikos piliečių iš darbo ir kurie taip pigiai gyvena, kad amerikoniai jokiū būdu negali išlaikyti su jais lenktynių delei Kiekvienas, kuris ant savo pečių nešioja galvą, o ne kopustą, supranta, jog bedarbių priežastis glūdi ne ateivystėje, bet kapitalistiskoj pramonijos sistemoje. Anglijoj, Francijoj, Vokietijoj ir kitur, kur ateivių darbininkų skaičius visai mažutis, bedarbės yra taip pat žinomas darbininkams apsiereiskimas, kaip ir Amerikoj. Ir jeigu Amerikoj josios apsiereiskia ant didesnės papėdės, tai tik todėl, kad Amerika yra labiau kapitalistiskai pribrendusi šalis, todėl, kad didžiojo Amerikos išdirbystėj greičiau pridirbama prekų perivis. Ne be to, kad ateivystė nedarytų šiekios tokios intakos į klausimą lenktynių delei darbo, bet ta intaka turi tik laikinę, ne nuolatinę reikšmę: sumažėjus darbams, sumažėja ir ateivystė ir daugelis ateivių grįžta atgal, t. y. pradeda veikti žinomas darbo rankų pasiulymo ir pareikalavimo įstatymas. Tačiau ir čia galima būtų padaryti žingsnis, kuris būtų ir protingesnis ir teisingesnis už Burnetto bilį; tam tikra valdiška pramonijinė komisija, pav., galėtų partirti, kiek naujų darbininkų reikalauja šalies pramonija ir pranešti laivų kompanijoms, kad tuo tarpu tikrai tiek ir tiek ateivių darbininkų galima įgabenti Amerikon. Tai būtų ir moksliška ir patiems ateiviams naudinga.

Let Amerikos humbugiški politikieriai šitokių tiesių kelių nemėgsta. Savais įstatymais neva delei Amerikos darbininkų gerovės jie muilina tiems darbininkams akis, temdo dalykus. Jie nukreipia Amerikos darbininko domą nuo tikrosios negerumo priežasties, kuria yra kapitalizmas. Jie bijosi, kad Amerikos darbininkas tos tikrosios savo nelaimių priežasties nepamatytų, bet kad suversty visą bėdą ant ateivių už visas buvusias bedarbes, suirutes, krizius. Ir

jiems jau pavyko gana gerai sukvaillinti Amerikos darbininkus, kurių didelė dalis jau tiki, kad ateivystė tai didžiausias jų jų priešas. Tiems politikieriams ir kapitalistams, be to, pasisekė sukvaršinti ir taip jau nepergudriausias galvas Amerikos Darbo Federacijos vadų: Gomperso, Morrisono ir kitų, kurie dabar įnirtusiai darbuojasi, kad Burnetto bilius liktų įstatymu.

Ir nėra labai įstabu, kad Federacijos vadai lošia tokią nelėmtą rolę. Jie tokie darbininkų vadai, kokių gėdytūsi visų kitų civilizuočių šalių darbininkai, ap-part amerikonių. Jie "stengiasi" tarnauti ir darbininkams ir kapitalistams. Jie, budami darbininkų organizacijos vadovais, tuo pačiu laiku yra ir kapitalistų, šaikų nariais, tokių šaikų, kaip kad Civic Federation, kurios tikslas yra "raminti" darbininkus. Jie neturi ar nenori turėti jokio supratimo apie visų tautų darbininkų reikalų vienodumą. Jie nepaiso net tų pačių amerikonių darbininkų reikalų, kurie nėra Darbo Federacijoje, bet priklauso kitoms darbininkų organizacijoms. Federacijos narius jie išauklėja tokioj dvasioj, kad žiūrėtų į visas kitas darbininkų organizacijas, kaip į savo priešus. Jie net tą pačią Darbo Federaciją laiko paskirstę į šimtus dalelių pagal menkiausias darbo skirtumėlius, ir kuomet vieno darbo darbininkai straičiuoja, tai tie vadai daleidžia kitų artimų darbų darbininkams dirbti.

Šitokius tai "garbingus" priešus ateiviai turi tarp šios šalies darbininkų vadovų. Ir kas gali but priklesnio tokiems vadovams, kaip radikališki darbininkų vadovai ir agitatoriai, kurie darbininkams skelbia kliausių kovę ir kurie nuolat būna reikią kapitalistų norancijos miglas, visokias spalvas pradeda įsivaizdinti sau "raudonomis".

Dramatiški Rateliai.
Bevazinėdamas su maršutu, turėjau progą patirti apie musų dailės darbo stovį. Ištrinėjau atidžiai, nes tas man buvo svarbu. Dailės darbu (scenoje) be maž visur užsiimama; tik kur jau staciai negalima del mažo lietuvių ar kitų kliučiu, tai tik ten toji sritis apleista. Inicialiais ir svarbiausiais vadais visuose tuose rateliuose yra musų draugai. Tas darbas be musų draugų energijos, gabumų ir pasišventimo galėtų ramiai stovėti nepaliestas. Bent 90% dailės darbo drąsiai galima pripažinti socialistų energijai. Bet rasti to darbo daugiau, kaip kokį 10% po raudona socialistų vėliava, vargu galima. Apie 90% socialistų energijos išiekvuojama po priedangą "bepartyviškų" ratelių — ant svetimos dirvos. Kokiū tikslu rateliai palaikomi.

Socialistai savo energiją suvartoja po priedangą "bepartyviškų" ratelių tikslu "pritraukti prie savęs bijančią socialistų vardo jaunuomenę ir padaryti ją "socialistiską". Tie rateliai be maž-kos susideda vien iš socialistų. Nesocialistų pavyksta pritraukti tik vieną-kitą, jokios reikšmės neturintį asmenį, tankiausia, iš tų padauzų, kurie niekur sau vietos neranda (del savo proto minkštumo). Rateliams iš jų "naudos" buna tik tiek, kad reikia sergėtis netyčia nesuminėti žodį "socializmas" ir "socialistas". Nuo to patįs "socialistai" vieni kitus sergsti, nes paminėjimas to žodžio mat užkenktų "bepartyviškumui". Ratelių patriotizmas tulus draugus yra nustumęs į apvertiną ignoranciją. Pavyzdin, LSS kuopoms reikia rengti vakarus, kad padarius kokį dolerį pelno agitacijos ir propagandos reikalams; kuopos nariai veikia rateliuose. Susirinkime nu-

neštas kongresui. Tada lengviau buvo savo atsiekti; tada Amerikos žmonės nebuvo taip įsiundyti ant ateivių; tada beveik visi kapitalistų laikraščiai palaikė ateivių pusę. Dabar kas kita. Dabar jau tie patys laikraščiai daugumą ateivių vadina negeistinais piliečiais; primena Amerikos vokiečių ir austrų darbus, kur buvo ardoma ginklų ir amunicijos dirbtuvės; primena vokiečių šalininkų agitaciją prieš Amerikos valdžią; nurodo, kad

Dirbkime po savo Raudona Vėliava

"Pertoli draugai į ne savo darbą nuėję", šukteri tai vienas, tai kitas laikraštis. Bet iš to niekas neišeina. Sąjungiečiai to visai nepastėbi, ir kaip klampojo, taip tebeklamuoja svetimoj dirvoj. Dailės darbu užsiima po priedangą neva "bepartyviškų" ratelių; net apšvietos ir propagandos darbą ne po savo raudona vėliava atlieka. Mažai yra draugų savo darbą dabojančių. Tą faktą paskutiniu sykiu garsiaus apkalbėjo "Naujienos" ir "Laisvė".

Vienok to negana. Toli gražu, negana! Tą skaudų faktą, nukrypimą nuo musų principų — nuženkna paminėti; tas faktas liudija tų draugų silpnybę kliaisniuose principuose. Tokia me atsitikime — nuodėmė prieš principus (?) musų laikraštijai pasiganėdinti vien tik priėmimu to. Jei faktiškai matomas yra kliaisško meno ir politišku principų silpnumas pas musų draugus, juos reikia sustiprinti! Todėl visos musų laikraštijos, kalbėtojų ir veikėjų butina pareiga sistematiškai aiškinti Sąjungos narius, kur link mus veda savo principų nepaisymas. Ir tas darbas neturi buti atidėliotas nei minutai! Negalima juk leisti taip toli nuklumpoti į svetimą dirvą. Tada ne laikas stiprinti draugų principus, bet norancijos miglas, visokias spalvas pradeda įsivaizdinti sau "raudonomis".

Dramatiški Rateliai.
Bevazinėdamas su maršutu, turėjau progą patirti apie musų dailės darbo stovį. Ištrinėjau atidžiai, nes tas man buvo svarbu. Dailės darbu (scenoje) be maž visur užsiimama; tik kur jau staciai negalima del mažo lietuvių ar kitų kliučiu, tai tik ten toji sritis apleista. Inicialiais ir svarbiausiais vadais visuose tuose rateliuose yra musų draugai. Tas darbas be musų draugų energijos, gabumų ir pasišventimo galėtų ramiai stovėti nepaliestas. Bent 90% dailės darbo drąsiai galima pripažinti socialistų energijai. Bet rasti to darbo daugiau, kaip kokį 10% po raudona socialistų vėliava, vargu galima. Apie 90% socialistų energijos išiekvuojama po priedangą "bepartyviškų" ratelių — ant svetimos dirvos. Kokiū tikslu rateliai palaikomi.

Socialistai savo energiją suvartoja po priedangą "bepartyviškų" ratelių tikslu "pritraukti prie savęs bijančią socialistų vardo jaunuomenę ir padaryti ją "socialistiską". Tie rateliai be maž-kos susideda vien iš socialistų. Nesocialistų pavyksta pritraukti tik vieną-kitą, jokios reikšmės neturintį asmenį, tankiausia, iš tų padauzų, kurie niekur sau vietos neranda (del savo proto minkštumo). Rateliams iš jų "naudos" buna tik tiek, kad reikia sergėtis netyčia nesuminėti žodį "socializmas" ir "socialistas". Nuo to patįs "socialistai" vieni kitus sergsti, nes paminėjimas to žodžio mat užkenktų "bepartyviškumui". Ratelių patriotizmas tulus draugus yra nustumęs į apvertiną ignoranciją. Pavyzdin, LSS kuopoms reikia rengti vakarus, kad padarius kokį dolerį pelno agitacijos ir propagandos reikalams; kuopos nariai veikia rateliuose. Susirinkime nu-

visų tautų ateiviai, jau budami Amerikos piliečiais, važiavo kariuoti Europon už savo gimtinių šalių valdonus ir tt. ir tt. Ir prezidentas Wilsonas turėjo tiek nemonumų delei ateivių nuo karės pradžios iki dabar, kad galima abejoti, ar jis atsisakys pasirašyti po kongreso nutarimu, priimančiu Burnetto bilį.

Reikia ateiviams skubaus ir nepaprastai didelio darbo, kad užbėgus kelią tam negeistinam įstatymui. K. V.

Taria rengti vakarą. Susirinkime dalyvauja kuopos ir, suprantama, kartu ir ratelio nariai, o vienok, nutaria siūsti komisiją į ratelio susirinkimą prašyti atlošti kokį veikalėlį. Kuopos susirinkime yra visas tas ratelis, nes mat tie patys nariai yra ir ratelio nariai, bet daro vaikiškas ceremonijas — eina dar prašyti savęs.

Tas pats, kas dedasi dailės darbe, apsiereiskia ir kituose visuomenės darbuose: steigime knygnyvų, klubų, net šalių ir tt. Apie 90% viso savo veikimo socialistai atlieka ne po savo vėliava. Dar vienas dalykas. Draugai savo veikimu stiprina savo silpną priešą. Bent 90% iš viso visuomenės veikimo socialistų rimto, svarbiaus veikimo negarsina, užtyli, bet garsina, reklamuoja tautininkų ir klerikalų visuomenišką veikimą, kuris, — sudėjus abejų į kruvą — sudaro apie vieną dešimtą dalį viso visuomenės darbo ir kuris yra dar toks silpnas, kad ne užsitarnauja rimto žmogaus atidos. Bet musų draugai priduoja daug svarbos, kad jie sukrikčiuoja per laikraštį jų prakabalininkus, diskusantus ir kitokius "aktorius". Tankiausiai buna taip: atsirado kur koks pabėgėkoks padauza, nenusimamąs, — kad garbė labai silpnus; pavėpčios ką ant socialistų burelyje girtuoklių ir kitokių zemos rūšies žmonių, žiūrėk jau musų korespondentai garsina visuose laikraščiuose, rašo ilgiausias korespondencijas, ir reklamuoja "vyčių" ar tautininkų vardą. Tos reklamos labai naudingos jezuitams-kunigams, klerikalams ir tautininkams, nes atkreipiama į juos visuomenės doma. Kol ir aš nebuvau patyręs daug plačiau, buvau įsivaizdinęs jų judėjimą, bet pavazinėjus po visuomenę, pasirodė, kas kita, — išpustas muilo burbulas. Tai viskas. Politiškas musų priešas dar persilpnas. Vieną tik mes priešą dar turim, su kuriuo reikia rimtai skaityties, — tai liaudies tamsumas, jos nekultrinugumas. Kėlimą liaudies kulturiškai mes ir turime tik po savo vėliava atlikti. Tuomi išvystysime savo politišką spēką, nestiprinsime opoziciją. Opozicijoj nieko neturime veikti, bet veikti viską savo pusėj, po savo vėliava. Reklamuoti tik savo darbus visuomenei, bet ne opozicijos.

Kaip prie to sąjungiečius pakreipus.
1. Visų musų laikraščiu, kalbėtojų ir veikėjų pareiga kuogreičiausia sustiprinti silpną tųliu musų draugų kliaisnį meną, kad visas musų draugų dailės, kulturos ir kitokuose visuomenės darbuose veikimas tuoj pereitų iš po priedangos "bepartyviškų" ratelių — po musų raudona vėliava.

2. Tam tikslui turi buti suteikta pirma vieta laikraštijoj; tas dar ir į suvaziavimus, konferencijas, ir susirinkimus turi buti pernešta. Žodžiu, visame musų judėjime turi buti principų stiprinimas pirma visko.

D. Klinga.

Drg. Klinga daugelį vietų pavartojo žodį "principas", kur geriau tiko žodis "taktika". Red.

Dar Vienas Garbus Lietuvos Žydas

Žurnalas "Current Opinion" pašvenčia du puslapiu aprašymui Lietuvos žydo V. D. Brennerio gabumų, kaip skulptoriaus, medalių ir metalinių pinigų modelių darytojo. Brenneris gimė ir išaugo Šiauliuose. Iki 1890 metų čia jis pelnė sau pragyvenimą, dirbdamas antspaudas. 1890 m. jis atkeliavo į New Yorką, kur užsiėmė tuo pačiu amatu, kaip ir Šiauliuose. Po kelių metų jis atkreipė į save atidą New Yorko Miesto Kolegijos profesoriaus Ettingerio, kuris vienoje muzikos draugijoje pamatė Brennerio padarytą Beethoveno galvos medalį. Nuo to laiko jam atsidarė įvairios skulptorių draugijos ir jis gavo progą plačiai studijuoti savo mylimą dalyką. Užsidirbęs pinigų, nuvaziavo Paryžių, kur trejus metus studijavo skulpturą.

Amerikos dailininkai greitai apvertino nepaprastus to ateivio gabumus ir darbštumą. Ir kada kilo klausimas: kaip pagrūžinti Amerikos pinigus, — Suvienytų Valstijų valdžia kreipėsi į Brennerį. Ir naujasis centas su Lincoln galva, tai yra Brennerio modelio. Pukys Panamos kanalo medaliai taipgi yra Brennerio kompozicija.

Brennerio garbė pasiekė ir Pietų Ameriką, ir jis padirbo pinigų modelių tuloms Pietų Amerikos respublikoms.

Ir abelnai, kaip biustų, medalių ir paminklų kompozitoriumi, Brenneriui priguli šiandieną Amerikoj pirmutinė garbė.

TAUTIŠKA DUONA.

"Ateityje" rašo p. A. Bartaševičius iš Paryžiaus:
"Turbut, jums niekada į galvą neatėjo tokia mintis, kad ir duona gali buti tautiška. Ne, nieko nekepsi; netik kad durtuvai, kulkos, šautuvai tautiški, bet ir duonos kitokios negalima valgyti..."

Prieš karę mes, Paryžiaus gyventojai, turėjome visokių duonų; galėjome jas valgyti be jokios baimės, kad ir jos vienos buvo kebamos didelės, kitos mažos; vienos ilgos, kitos trumpos, dar plačios ir siauros; taip pat perpjautos ir perskeltos, riestos ir sulenkotos... Kitai, tik valgyk, budavo, ir dar nori... Ir kam galėjo ateiti į galvą, kad ta duona pasidarys tautiška? Tai tikri XX amžiaus šposai.

Bet kaip tik prasidėjo karė, tai ir dalykai virto kitaip, valdžia net nuo pirmos dienos išleido įsakymą, kad duonos kitokios kepti nevalia, kaip tik francuzišką, turi buti visa vienodo ilgumo ir platumo; sunkumas ir kad nesimaišytų. O kad vyrai žinotų, kurią jiems moteris išsiskirtų, delto-gi tai viena turi buti apvali, kita perpjauta per vidurį, kad ir naktį negalėtų susimaišyti pirkėjai, kada vokiečių orlaiviai atsidangina ant Paryžiaus, ir visos lemos lieta užgesintos. Perkant ir parduodant, kad nebūtų nei kaip kitai prašoma, kaip tik francuzų duonos".

NETEISINGAS PRANEŠIMAS APIE "ŠAKĘ".

"Kovos" nr. 3, 1916 m., tilpo korespondencija iš Shenandoah, Pa., po antgalviu: "Šakė" žada užimti mirusios "Darbininkų Vilties" vietą".

Tad mes laikome už garbę praneštą gerb. visuomenei, kad minėtas pranešimas neteisingas. — "Šakės" Bendrovė ne tik neturi panašaus nutarimo, bet neturėjo nei jokio panašaus svarstymo, žodžiu sakant, amžinai nieko nežino. Geistina, kad korespondentai susigaudę žineles iš atskirų ypatų nerašytų kaip faktų.

J. Repšys, "Šakės" Bendr. sekr.

Moterų Skyrius.

IŠTEKĖSI UŽ SVETIMŽEMIO, NETEKSI PILIETYSTĖS.

Amerikonė, ištekdama už ne Amerikos piliečio, praranda savo pilietystės teises. Amerikos pilietystės teisių netenka daugiausia Amerikoj gimusios ateivių dukterys, nes labai tankiai jos išteka už savo tautos ateivių, kurie nesti piliečiais. Joms, kaipo čia gimusioms ir čia išauklėtoms, ši šalis yra meiliausia, ji yra jų gimtinė, ir joms netekti Amerikos pilietystės yra labai skaudu; dar skaudžiau esti, jeigu tos vietos moteris turi balsavimo teisę, o ji delei savo ištekJimo jau negali daugiau balsuoti. Bet didžiausias painumas toms ištekančioms už svetimžemių amerikonešms, kurios turi kokią profesiją, kurią nepiliečiams nevalia užsiimti. Pavyzdžiui, advokaturos profesiją vartyti beveik visose Suvienytose Valstijose leidžiama tik piliečiams. Štai advokatė-mergina išteka už svetimžemio vyrą, — ir tuo pačiu ji praranda ne tik tai savo pilietystę, bet didžiūmoje valstijoj ir savo profesiją, pakol vyras neišmisis pilnų pilietystės popierų. Na, o jei jam nėra išrokavimo tapti Amerikos piliečiu; pavyzdžiui, jeigu, tapdamas Amerikos piliečiu, jis netenka didelio savo tėvų palikimo Europoj? Gana keblu, ar ne?

Tekančios merginos valdžia nesikliausia, ar jina išsizada savo pilietystės ar ne. Valdžia ir gyvuojantieji įstatymai vis dar nemoka paziūrėti į moterį, kaip į pilną žmogų. Šiame 20-tame amžiuje moteris vis dar skaitoma tikrai už pridėką vyrui. Tai liekanos anų tamsių barbarizmo laikų, kuomet moteris negalėjo turėti jokios nuosavybės, kuomet jai buvo neleistu nei ką kitą patraukti teimau nei kitam prieš ją užveisti bylą, kuomet ji neturėjo jokios teisės ant savo vaikų, kuomet ji negalėjo daryti jokių kontraktų, sutarčių ir tt.

Susipratusios amerikonešs žiūri, kaip į vieną iš moterystės paniekinimų, ir tą atėmimą moteriai pilietystės, ištekJus ją už nepiliečio.

IŠTEKĖSI, NEGALI MOKYTOJAUT.

New Yorke, budavo, viešiosios mokyklos mokytoja esti atstatoma nuo mokytojavimo, kaip tik ji išteka.

District of Columbia budavo taip pat.

Viena drąsi New Yorke mokytoja, atstatyta nuo mokytojavimo delei savo ištekJimo, kreipėsi į teismą, ir teismas liepė ją atgal priimti darban. Tai buvo pora metų atgal.

Kuomet dabar viena District of Columbia mokytoja liko atstatyta už tokį jau "prasižengimą", ji taipgi kreipėsi į teismą, ir taipgi liamėjo.

Ir taip, žingsnis po žingsniu, moteris laimės sau pilnas žmogaus ir piliečio teises.

Oklahomos valstijoj naujų metų dienos gavo balsavimo teisę 2,000 indionų.

Bet Oklahomos moterims dar daug prisiėsi kovoti, kol jos gaus balsavimo teisę.

Bostone po ilgai kovai advokatams-moterims daleista įstotai advokatų draugijon. T. Gra

VĒL SUFRAGISTĖS NIEKO NEPEŠĖ PAS PREZIDENTĄ.

Prezidentas Wilsonas vėl nieko nežadėjo sufragistės delegacijai. Sufragistės prašė, kad jis kongresui patartų balsuoti už davimą moterims pilnų politišku teisių, kad jis darbuotųsi už priėmimą prie Amerikos konstitucijos pataisymo, duodancio moterims balsavimo teisę. Prezidentas atsakė, kad moteris tegul išsikovoja sau balsavimo atskirose valstybėse, tada nereikės nei konstitucijos pataisymo.

Neveginoms tiems. čiuoti: arba i reikia katos. moji "vėl ga kius, n gio jie bet "ne se neiš Kosė pusė, k muose, kitur, k kur nu čiaudėt turi, lai namo mazgoj: Sypsc nes kit laike k i šalį a sauja a mo irg Nors š bet nēr smagau sveikas. Influe "blogos met ap gal kiel čia ma tiktų b daug k ir gerki ilgai da tas zmc dar nesc jis gali. mo, vjo

Bučiavimas, Kosėjimas Čiaudymas—Ligų Šaltiniai

Nevalia bučiuotis ne tik merginoms ir vaikams, o ir ženioms. Net motinos neturėtų bučiuoti savo vaikų. Ne dėl doros arba papročių permainymo to reikia prisilaikyti, bet dėl sveikatos. Kada pereis taip vadinamoji "slogų" epidemija, tuomet vėl galima bus atnaujinti bučiavimus, nors iš higieniško atžvilgio jie visuomet nėra geistiniai, bet "neaiminguose" atsitikimuose neišvengiami.

Kosėti ir čiaudėti reikia į tą pusę, kur žmonių arti nėra. Namuose, karuose, dirbtuvėse ir kitur, kur daug žmonių ir nėra kur nusiukti, reikia kosėti ir čiaudėti į skėpetai; kas jos neturi, lai kosi ir čiaudo į saują ir namo sugrįžęs lai gerai nusimazgoja rankas.

Sypotis reikia atviru veidu, nes kitiems gražiau išrodo, bet laike kvatojimo reikia nusiukti į šalį arba užsidėti skėpetai bei saują ant burnos. Laike žiovavimo irgi taip reikia padaryti. Nors šįmet nėra juokų metai, bet nėra reikalo susilaikyti nuo smagaus juoko, nes jis labai sveikas.

Influenza, arba gripas arba "blogosios slogos", kurios šįmet aplankys visus miestus ir gal kiekvieną namą, yra užkrečiama liga, paeinanti nuo tam tikrų bakterijų, kurių yra labai daug kiekvieno ligonio burnoje ir gerklėje. Kada jis pasveiksta, ilgai dar jos randasi jame. Kitas žmogus jau daug jų turi ir dar neserga, o kitus užkrėsti jis gali. Laike kosėjimo, čiaudymo, žiovavimo ir kvatojimo jis

nupučia bakterijas tolyn ir kiti įkvėpuoja jas ir apserga. Laike bučiavimosi jis tiesiai jas perduoda kitam.

Spjaut ir nosį išsinešyti reikia ne ant šalvytelių, grindų ir kitur, o ant gatvės, kur žmonės nevaikščioja ir kur saulės šviesa gali užmušti bakterijas.

Skėpetai neturi būti šią žiemą skalbiamos su kitais skalbiniais. Jas reikia sumerkinti į vandenį su karbolium, kad užmuštų bakterijas, o tik paskui gerai iššutinti ir išskalbt. Skalbinimas skėpetaičių sykiu su kitais skalbiniais ir be pažymėto proceso užkrečia kitus skalbinius ir visas skėpetaites, kurios yra vartojamos visų šeimos narių ir net "burdingierių", todėl nestebėtina, kad "slogos" taip platinasi. Į nieką, turbūt, nesuserenka tiek daug bakterijų, kaip į skėpetai, kuri vartojama nosies nusiukimui ir kartais nusiukimui. Skėpetai turi būti mainoma tankiai, nes jei jos susirenka daug bakterijų, jos pripildo ir kišenių, kur skėpetai randasi, ir pats žmogus su kiekvienu jos vartojimu dar daugiau jų priima arba kitus jomis pavaišina.

Jei kas namie apserga, reikia jį paguldyti atskirai ir niekam arti prie jo neiti, išskyrus kada reikia paduoti valgį ar ką kitą padaryti. Ligonį prižiurincioji ypata turi užsivilkinti kitą rūbą, kada eina prie jo, ir turi nusimazgoti rankas po kiekvieno darbo apie ligonį.

Ligonis turi gulėti saulėtame kambaryje, tik kad saulė nesviestų jam į akis.

Spjaut ir nosį nusaustint liginis turi į skėpetaites, kurios turi būti metamos į ugnį, arba jis gali spjaut į indą, kuriame yra karboliauis.

Eiti vaikščioti šią žiemą reikia daugiau, negu paprastą. Šaltas oras yra dar sveikesnis, negu šiltas. Kadangi šaltis gali reikalauti daug šilumos nuo kūno ir nusilpninti jį taip, kad bakterijom liks jį prieinamas, tad reikia atsakančiai apsirengti. Žinoma, nėra reikalo susikrauti ant savęs tiek drabužių, kiek tik aršlys galėtų paveikti, nes tuomet ir judėjimui stabdomi ir pajėga eikvojama, — rėdyties reikia lengvais vilnoniais arba kitais šiltais drabužiais, kad eit būtų lengva ir nešalta.

Langus namie visada reikia laikyti pravrus, kad tyras oras įeity. Jeigu kokią dieną perdaug šalta, velyk šilčiau apsirėdyti ir namie esant, bet langų visai uždaryti niekad nereikia. Naktia reikia gerai apsikloti ir visai atsakančiai langus atidaryti. Pečius neturi būti kuriamas per naktį kambaryse, kur žmonės miega. Jie negauna gana tyro, šviežio oro ir lieka išblyške, surugę, pavargę — visokiom ligom prieinami. Ir dienos laike reikia nesistengti padaryti iš stuburo pirtį, kaip daugelis žmonių daro. Iš patyrimo žinau, kad priešina stebėtis, kaip tūli žmonės neiškepa savo kambaryse. Jie leidžia perdaug pinigų ant anglių ir gadina savo sveikatą. Stuba visada turi būti apvėsi.

Jeigu ar tai nuo susidarymo ar del kokios kitos priežasties nosis užkima arba ima varvėti ir negalima per jas kvėpuoti, reikia eiti pas daktarą, nes tuomet kas nors yra su pačia nosim. Nereikia stovėti su užkimusia nosim ir kvėpuoti per gerklę, nes tai pavojinga. Kada žmogus per nosį valgytų, sakykime, jog jis netinkamai daro; taip pat reikia pasakyti ir apie kvėpavimą per burną: oras negauna sušalinti bakterijos nėra sustabdomas, o patekimo gana toli į kvėpavimo aparatą.

Laike kiekvieno "slogų" apsirėikimo reikia vidurius paleisti eiti liuosai ir imti skystą maistingą maistą. Arbata su citrina gert lovoj gulinti ir gerai apsiklojus, kad galima būtų prakitaut, irgi yra geras daiktas.

Užteks šį sykį jį prisilaikyti, ne tik influenza liktų išvengta arba lengvai atsieitų, bet ir pneumonija, džiova, bronchitai, difterija, skarlatina ir daugelis kitų ligų žymiai susimazintų.

A. M.—das.

Paskaitos iš Politškos Ekonomijos.

Pagal A. N. BACH.

Parašė P. Kurkulis.

(Tąsa)

KAPITALISTŲ PELNAS IŠ DARBININKŲ DARBO.

Mes jau žinome, kad "darbo rankas" galima įsigyti rinkoje, sykiu su kitomis prekėmis. Ten jasias kapitalistas ir nusisamdo. Ką-gi tas reiškia? Reiškia, jog jis perka pas darbininkus tam tikram laikui: dienai, mėnesiui ir tt. jų darbo pajėgas. Kiek-gi jis jiems moka už jas? Kadangi darbininkų spēka parsiduoda rinkoje, ir ji yra prekė, tai darbininko spēkos vertė, kaip ir vertė kiekvienos prekės matuojasi darbo saiku, kokis butinas jos pagaminimui. Darbo spēka, priešingai visoms kitoms prekėms, gaminasi patiame žmogaus kune. Kad žmogus galėtų turėti darbui spēkų, jis turi turėti maisto: gert, valgyt, turėti drabužių ir butą; gi kad įgyt tą visą, butina yra dirbti. Vadinasi, darbo spēkos vertė matuojasi darbo saiku, kokis butinas pagaminimui darbininko pragyvenimui lėšų. Bet darbininkas mirtinas, o darbo spēka reikalinga nuolatos. Su darbininko mirčia pasibaigia jo ir darbo spēka, o kapitalistas gali netekti "darbo rankų". Reiškia, darbininkas turi turėti įpėdinį, kuris suteiks kapitalistui darbo spēką. Todėl darbininko spēkos vertė matuojasi darbo saiku, kokis butinas pagaminimui gyvenimo lėšų ne vien darbininkui, bet ir jo šeimynai. Tą vertę darbininkas gauna pavidale algos už darbą. Ir taip, kapitalistas, busiantis gelumbės fabrikantas, turi sumokėti darbininkams už jų darbo spēkos vertę. Ką-gi jis nuo darbininkų už tą gauna? Prisirinkęs rinkoje daugybę "darbo rankų", jis vedasi jas pas save fabrikant ir pajungia darban. "Darbo rankos" jam gamina gelumbes. Fabrikantas turi apmokėti darbininkams už žinomą darbo laiką, jų darbo spēkos vertę, gi pats gauna darbininkų darbo vaisių už tą laiką. Mes jau žinome, kad darbo padalinimas padaro darbą išnašesniu, t. y., jog kiekvienas pramonininkas pagamina, pav., į dieną daugiau produktų, negu jam reikalinga vienos dienos pragyvenimui. Darbininkams, kitais žodžiais tariant, pagamina už daugiau vertės produkto, negu jo dienos darbo spēka yra verta. Jeigu pagaminimui sau maisto, drabužio ir kitko darbininkas turi dirbti 6 val. į dieną, tai tos 6 val. darbo vadinasi butiną darbą; 6 val. per dieną butina darbininkui dirbti, kad pragyventi, kad pagamint savo darbo spēkos vertę. Jeigu jis dirba daugiau 6 val. dienoje, tai jo darbas virš butiną darbą (darbo spēos vertę) ir priedo darbą.

Mūsų gelumbės fabrikantas samdo darbininkus ir turi apmokėti jiems jų darbo spēkos vertę už kiekvieną dieną, t. y. jis apmoka kiekvieną dieną tiktai už butiną darbą (6 val.). Jeigu gi darbininkai dirbtų tiktai po 6 val. į dieną, tai jie padirbtų tik už tiek, kiek kaštuoja jų pragyvenimas, ir kapitalistas negautų sau jokio pelno. Jis, vienok, užstato darbininkus dirbti 12 val. į dieną. Tokiu budu, jis nuo darbininko gauna kasdien po 6 val. darbo veltui, t. y. 6 val. viršlaikio, už kurį jis nieko darbininkams nemoka. Kiekvieną dieną darbininkai per pirmas 6 val. savo darbo (butiną darbą) uždirba savo darbo spēkos vertę (tiek, kiek jie gauna nuo kapitalisto, kaip algą); gi už kitas 6 val. pridėdamosio darbo darbininkai uždirba pridėdamają vertę, už kurią fabrikantas jiems nieko nemoka. Šioji pridėdamosi vertybė yra kapitalistui pelnu. Paimsime pavyzdį. Fabrikantas moka darbininkams po 50c į dieną. Kiekvienas darbininkas gali išausti į dieną 50 mastų gelumbės, kuri parsiduoda po 20c mastas. Daleiskime, kad kiekvieno masto verpalas kaštuoja 5c, mašinų lėšos, namo išlaidos ir t. p. sudaro 5c ant masto, taip kad medega kiekvieno gelumbės masto apsieina fabrikantui 10c. Darbininkas stoji darban ir išdirbo pusę dienos (6 val.), per tą laiką jis išaudė 5 mastus gelumbės. Kokią vertę jis sudarė? 5 mastai gelumbės po 20c lėšuoja \$1.00. Bet fabrikantui lėšuoja medega už kiekvieną mastą po 10c, už 5 mastus — 50c. Vadinasi, darbininkas pagamino per pusę dienos 50c vertės turto. Kaip sykis tiek, kiek jam kapitalistas moka už jo visos dienos darbo spēką, už 6 val., kurias darbininkas jam dirbo—butiną darbą. 50c turto, kurį jis jam pagamino,—yra butinoji vertybė. Jeigu gi darbininkas po šių 6-šių valandų sustraikuotų, tai fabrikantas jokio pelno sau negautų. Jis išleido vieną dolerį (50c darbininkui ir 50c 5 mastų medegai) ir gavo vieną dolerį. Bet darbininkas prakituoja dar 6 val.—tai jo viršlaikio darbas, ir pagamina dar 5 mastus. Už kiek vertės jis dabar turto pagamino? 5 mastus gelumbės po 20c—\$1.00. Atimkime už medegą 50c ir pasirodys, kad darbininkas savo viršlaikio darbu pagamino pridėdamosios vertės turto už 50c, kuris ir yra pelnu ir eina stačiai į gilią kapitalisto kišenę. Tokiu budu tasai fabrikantas nuo kiekvieno darbininko prigyvėna po 50c pridėdamosios vertybės arba pelno per vieną dieną. Dabar mums bus jau aišku, kodėl kapitalistai taip verkšlena, kad jiems "darbo rankų" stoka. Jos jiems reikalingos del išspaudimo pridėdamosios vertybės arba

pelno. Didumas pelno priguli: pirmiausia, nuo darbininkų skaitlius, dirbančių kapitalistui; antra, nuo darbo dienos ilgio, ir trečia, nuo darbo našumo. Kuo daugiau "rankų" tarnauja kapitalistui, tuo daugiau jos neša jam už pridėdamosias darbo valandas pelno. Kuo ilgesnė darbo diena, tuo didesnis pridėdamosis darbas, tuo didesnį pelną jis neša kapitalistui. Jeigu gi fabrikantas išgudrėtų užstatyti darbininkus dirbt ne po 12 val. į dieną, bet 18, tai bile vienas darbininkas padirbtų 15 mastų gelumbės į dieną, pašvėsdamas vietoj 6, 12 val. pridėdamosio darbo, ir užpelnytų kapitalistui ne 50c, bet visą dolerį pelno. Kuo našesnis darbininko darbas, tuo mažesnis bus jo darbas del savęs, t. y. butinasai darbas, ir tuo didesnis bus jo darbas kapitalistui, t. y. pridėdamosai darbas. Pas fabrikantą darbininkas gauna 50c į dieną ir pagamina 10 mastų gelumbės; vadinasi, kiekvienas mastas jam apsieina 5c. Parduoda gi fabrikantas mastą gelumbės po 20c. Iš jų 10c išleista medegai. Lieka 10c naudai fabrikanto ir darbininko algai. Darbininkas gauna 5c (mokestis už 1 mastą), kapitalistas gauna taip-pat 5c (jo pelnas). Tai yra grynoji prekių vertė (be medegos) susideda iš uždirbamo mokestio ir kapitalisto pelno. Iš to matome, kad kuo didesnis mokestis, tuo mažesnis turi but pelnas, ir atbulai. Jeigu užmokestis pakilo iki 70c į dieną, tai kapitalisto pelnas nupuolė iki 30c; iš grynosios vertybės gelumbės masto darbininkas tuomet gauna jau 7c, gi kapitalistas 3c.

Iš to visko matome, kad tarp kapitalisto ir darbininko turi tęstis nuolatinė kova. Kapitalistas stengiasi prailginti darbo dieną ir sumažinti užmokestį už darbą, gi darbininkas rupinasi sutrumpinti darbo dieną ir padidinti mokestį.

Toliaus mes galėsime patirti, kokius šioje kovoje turi kapitalistas, prieš darbininką, patogumus, kurie surakina darbininko rankas retėžiais ir paveda kapitalisto globai.

Mes ką tikta prirodėme, kad jeigu užmokestis už darbą pakils, tai fabrikanto pelnas ant tiek pat turės sumazėti. Bet, gal-but, jis gali atsigrębti prarastą pelną, pakeldamas prekių kainą, parduodamas, pavyzdin, mastą gelumbės po 22c? Ne, kapitalistui yra prarastas rubežius. Jeigu jis panorės pakelti kainą ant savo gelumbės, tai kitų fabrikantų konkurencija jo prie to neprileis. Jie pardavinės gelumbę po 20c ir mūsų fabrikantas neteks sau pirkėjų. Fabrikantas turi pasigandinti tuo pelnu, kokis pasilieka jam iš grynosios prekių vertės, atėmus užmokestį už darbą ir kitas išlaidas. Dabar mes jau tikrai pamatėme, kad ne nuo savo prekių pardavimo fabrikantas gauna pelną. Pelnas įvyksta pirm pardavimu, ir ne rinkoje, jį atneša darbininko pridėdamosi darbas pavidale pridėdamosios vertybės. Prekes parduodant vien tik apsirėikia (arba realizuoja) kapitalisto pelnas. Tiktai dabar išsiaiškina, kad fabrikantas savo prekių pavidale parduoda darbininkų darbą, išleista per tam tikrą laikotarpį; darbininkams gi jis apmoka ne už visą jų darbą, kurį nuo jų gavo, o tik už darbą, butiną jų pragyvenimui, t. y. darbo spēkos vertę.

Išgildentas mūsų nuotikis išskirimo pridėdamosios vertės iš "darbo rankų" yra aiškiausia ekspluatacijos (išnaudojimo) forma, kokią atlieka kapitalistai prieš darbininkus. Ar dar reikia aiškesnių prirodymų! Iš vienos pusės—darbininkas, kuris be savo rankų nieko daugiau neturi, iš kitos pusės—kapitalistas su jo visais išdirbystės įrankiais.

(Toliau bus.)

Kuomet Audra Įsiutus Kėlės...

(Draugui poetui).

Kuomet audra įsiutus kėlės
Niaukdama žemę naktim;
Giružę virkdė, draskė gėles,
Griaustiniai užtrenkė pirmi.
Žabai padangėj' kryžavojos,
Trenksmingai pynės tarp dausų,
Tarytum vaikėsi—gainiojos
Užu juodųjų debesų—
Audros tos sukury stovėjau,
Paskendęs baimėj nuo griausmų.
Kaip mažas kudikis drebėjau,
Beveik palikęs be jausmų.
Laikiau kankles, ir tos iškrito,
Sudaužė vėjai—vėsulai;
Griausmai—perkūnai siautė, nirto.
Aplink tamsu tapo aklai...
Tu atėjai su kanklėms savo,
Kuomet buvau aš neramus,
Kuomet baili širdis dejavo,
Tu man sustiprinai jausmus,
Stygas suderintas palietęs,
Sustabdei vėsulus baisius,
Ir tamsumus šviesa nušvietęs,
Paleidai skambančius garsus:
Nudžiugo siela, lyg atgimus,
Pradėjo plaukti iš jos balsai,—
Jai pagimdei naujus troškimus,—
Davei mintis kitas visai!
Jos man užgavo meile sielą;
Sugydė,—įkvėpė drąsos;
Dabar man vėl gražu ir miela,
Nebėbijau audros baisios!

Merkyneš Vaidyla.

Užsirašykite Tuoj

Mėnesinį Teorijos Žurnalą

'NAUJOJI GADYNĖ'

Kurį Greitu Laiku Išleis LSS.

"NAUJOJI GADYNĖ", tai naujas gyvybės pulsas Amerikos lietuvių darbininkų gyvenime.

"NAUJOJI GADYNĖ" yra nutarta leisti vien tik del sustiprinimo kliasinio liaudyje susipratimo.

"NAUJOJI GADYNĖ" bus visiems prieinamas ir visiems lygiai indomus ir svarbus mokslo ir žinijos šaltinis, kaip menkai išsilavinusiame darbininkui, taip ir inteligentui.

"NAUJAJA GADYNĖ" redaguos žymiausias Amerikos lietuvių socialistų rašytojas ir gilus teorėtikas drg. P. Grigaitis. Jam artimiausioje pagalboje bus kitas žymus publicistas ir nuoseklus kritikas drg. V. Kapsukas iš Škotijos, dabartinis "Socialdemokrato" redaktorius.

"NAUJOJI GADYNĖ" turės dar keliatą pagalbinę redaktorių. Joje bendradarbiaus visi žymesnieji Europos ir Amerikos socialistų rašytojai ir publicistai.

"NAUJOJI GADYNĖ" turės skyrius iš visų svarbiausių mokslo šakų; gvildens visuomenės klausimus ir plačiai aiškins socializmo mokslo teorijas.

"NAUJOJI GADYNĖ" talpins daug gražių paveikslų, karikatūrų, dailės apysakų, eilių ir uoliai stovės darbo žmonių reikalų sargyboje.

"NAUJOJI GADYNĖ" bus storas, didelio formato, 64 puslapių žurnalas, spausdinamas ant puikios popieros, papuoštas gražiomis "vinjetkomis" ir dailiai techniškai apdirbtas.

Nei vienas susipratęs darbininkas neprivalo atsakyti nuo "NAUJOSIOS GADYNĖS" užsirašymo. Nelaukkite, bet užsiprenumeruokite kuogreičiausia! Kaip greit administracijon atsišauks 1000 "Naujajai Gadynei" prenumeratorių, taip greit "Naujoji Gadyne" bus išleista.

Draugai! pripildykite šią skaitlinę per mėnesį laiko! Parodykite jusų išnaudotojams, jog jau mokate savo reikalais rūpintis.

"NAUJOJI GADYNĖ" kainuoja metams vos tik \$1.50; pusei metų 80c; užsieniuose metams \$2.00; pusei metų \$1.00. Pavienis numeris 15c. Pinigus umai siųskite šitokiu adresu:

"NAUJOJI GADYNĖ",
229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

VILNIAUS "FREILINKĖS.

"Laisvė" daro keliatą ištraukų iš "Naujosios Lietuviškos Ceitungos" korespondento rašinio, kuriame jis išdėsto savo įspūdžius apie Vilnių. Korespondento pulkui prieinant Vilnių, pulko komandierius davęs sekamus perserėgėjimus kareiviams:

"Mieste, sako, esama visose gatvėse freilinkių (gatvės merginų). Todėl sveikatai grumzdžianti didi priegana (pavojus). Todėl dabokitės, neužiimkit su jomis ir savo sveikatą bei gyvenimo palaimą išlaikykite nesusipustiję."

Kuomet kareivis korespondentas apsisėjo tuoj sulenkėjusių lietuvių šeimynoj, tai gspadorius jam pasakė: "Duokit mums duonos, o mes jums duosim merginą".

Einant gatve: —
"Tik žiūrėkis, čion jau ir bekeliaudinėjančios anos freilinkės. Bešančios per vis žydiško, bet reta ir lenkiško tipo. O susivaziusios, pasišiaušiusios, išsikamščiusios ir išsiminkiausias. Korpės kreivai įlektos ant augstų kulnų, o plaukai papurę ir toks visokių parfumų kvapas... ir tos akis... ir tje žvilgiai... pfu deibel".

APŽVALGA.

WILSONAS NENORI KARĖS UŽBAIGIMO.

Prezidentas Wilsonas bando pertikrinti visuomenę, kad jis geidžiaus karės užbaigimo. Tokia jo pretenzija yra didelė veidmainystė.

Nes, jeigu karė užsibaigtų pirm Wilsono prezidentystės pabaigos, tai jis negalėtų turėti nei mažiausios vilties, kad iš naujo išrinktas prezidentu. Su karės užsibaigimu turėtų būti uždarytos amunicijos ir ginklų dirbtuvės; o delei to milijonai darbininkų liktų be darbo. Kiltų didelis skurdas, kuris galutinai diskredituotų demokratų administraciją.

Be abejo, Wilsono ypatiški ir partijiniai išrokavimai lošė labai svarbią rolę jojo tame, kad jis palaikė plačiausią ginklų ir amunicijos išdirbystę ir gabenimą Europon, nepaisant šimtų tukstančių balsų, protestuojančių prieš tokį Amerikos biznį.

SOCIALIZMO ATGIJIMAS FRANCIJOJ.

Francuzų socialistai irgi pradeda prablaivėti.

Neseniai buvusiam Seinos distrikto socialistų suvažiavime social-patriotai sutiko gana žymią opoziciją. Dalyvavo 6121 socialistų delegatas. Ir 1428 delegatai pasmerkė francuzų parlamento socialistus atstovus už balsavimą už karės kreditus. O 2204 delegatai reikalavo, kad socialistai išieitų laukan iš buržuaziškos francuzų ministerijos.

Tiesa, tokių kairių socialistų yra tik mažuma, bet toji mažuma vis augs. Ir jeigu prisiminsime, jog praėitų metų gruodžio Francijos Socialistų partijos suvažiavimas užsibaigė pilniausiu social-patriotų triumfu, tai turime pamatą džiaugtis iš taip veikliai baetgyjančio tikrojo socializmo diego Francioj.

KODEL APLEIDOME DRG. QUINLANA?

Patrick Quinlan, buvusio Patersono šilkų audėjų straiiko vad, jau išsėdėjo metus kalėjime, ir dar turės ten būti šešerius metus, jeigu nepagelbės jam tie darbininkai, delei kurių gerovės jis kencia.

Argi darbininkai, galiaus, nesugis delei savo atšalimo ir apsilaidimo?

JEZUITAS NORI KRAUJO, ŠILTO KRAUJO...

Porą metų atgal iš Anglijos buvo atvažiavęs Amerikon garus anglų jezuitas F. B. Vaughan tuo tikslu, kad išnaikintų socializmą Amerikoje. Jis čia pasakė visą eilę pamokslų prieš socializmą, šaunesnių dar ir už kun. "dro" Maliausko misijas. Bet socializmas nuo to nei krust! Ir sugrįžo piktasis "tėvas" Vaughan Anglijon, dar mažiau telaimėjęs, kaip Zablockis ant muilo.

Bet jezuito sazinė negali apsieiti be naikinimo darbo. Socializmo neišnaikinęs, dabar "tėvas" Vaughan pasiryzo išnaikinti kuodaugiausiai vokiečių. Dabar jis iš visos savo šventos kakarinės rėžia pamokslus, kad "Musų, anglų, biznis yra mušti vokiečius, mušti be atvangos! Turi gi būti kas-nors užmušta, ir ar jūs manote, kad mes turime būti išmušti — mes, kurie tokiais augštais motyvais stojome karėn? Aš sakau, mes turime išmušti pakaktiną skaitlių tos baisios vokiečių armijos, taip kad mes galėtume diktuoti taikos išlygas, po musų pergalei, kuri bus trukšmingais šauksmais apreikšta nuo Paryžiaus iki šiai milžiniškai sostinei (Londonui)".

Tai yra žodžiai to paties pamokslininko, kuris sau plaukus

draskosi, primindamas publikai, kad socializmas vedas prie kraujo praliejimo.

KAIP UŽKARIAUTOJAI NAUDOJASI AUKOMIS NUKENTĖJUSIEMS DEL KARĖS.

Amerikos lenkų tautininkų susivienijimas, norėdamas pasiūstyti nukentėjusiems nuo karės savo viengienčiams maisto ir drabužių, kreipėsi į Anglijos ministrų pirmininką Asquithą, meldamas, kad Anglija tuos dalykus praleistų badaujantiems ir šaltį kenčiantiems lenkams.

Ministrų pirmininkas atsakė, jog Anglija to negali padaryti. Nes, girdi, juo daugiau pašalpos gauna nukentėjusieji nuo karės, tuo labiau juos apiplėšia Vokietijos ir Austrijos valdžios; sako, juo, matydamos, kad nukentėjusieji gauna paramą, atima jiems viską, ką tik jie turėjo, ir gabena Austrijon ir Vokietijon; tuo budu, esą daugiau susėliama vokiečiai ir austrai, negu kas kitas.

STIPRIŲJŲ VALSTYBIŲ SAUVALĖ SU SILPNOM-SIOMIS.

"Naujienos" nurodo, jog visos stipriosios šalys lygiai yra nuožmios apsiėjime su silpnosiomis tautomis ir šalimis. Vokietija be ceremonijų paglemžė Belgiją ir už tai suskato naivųs žmonės vadinti vokiečius prusiškais barbarais, ardančiais pasaulio taiką. Tik vokiečiai tada buvo niekai, o visi kiti geri.

Dabar gi anglų ir francuzų kareiviai subėgo Graikijon ir saivaliai pasidarė joje sau apkasus, užgrėbė tulus uostus ir salas ir nori prievarta priversti Graikiją stoti karėn talkininkų pusėje. Kuomi šis barbarizmas mažesnis už prusiškąjį? Ir kaip rusų elgimasis Galicijoj pavadinsite, kad ne žiauriu, laukiniu barbarizmu?

Tarant "Naujienos" pridžia: "Gana klaidinti save! Jie visi tokie-pat barbarai ir mažųjų tautų skriaudikai: ir vokiečiai, ir turkai, ir rusai, ir anglai, ir francuzai. Jų barbarizmas pareina ne iš jų tautiško prigimimo, bet iš tos visuomenės tvarkos, kurią jie turi visi. Tiek Vokietijoje, tiek Anglijoje, tiek kitose valstybėse valdžia yra rankose žmonių, kurie gyvena iš savo artimų skriaudos. Todėl tos viešpatystės, nesilaiko teisybės ir su kitų tautų žmonėmis.

Taip yra ir taip bus, kol valdžią nepašims į savo rankas kiti žmonės".

BABELIO BOKSTAS...

Vidurinės srovės partija, Tautinę Sandarą, "Keleivis" šitaip charakterizuoja: "Pagalios visa šita partija neturi jokio pamato. Kiekviena politikinė partija paprastai remiasi koku nors visuomenės sluogsnu, pavyzdžiui: socialistų partija remiasi darbininkais, republikonų partija fabrikantais ir tt. Kiekviena partija gina savo sluogsnio reikalus ir todėl gali tikėtis ginamųjų paramos. Musų gi tautininkų partija nutarė, kad jos nariais gali būti visokių srovių žmonės. Vadinasi, ji nori tarnauti visiems dievams, sėdėti ant visų kedžių ir eiti visomis lentomis. Tai Babelio bokštas, o ne organizacija."

PIKTINASI L. Š. F.

"Laisvė" piktinasi Lietuvių Sėpimo Fondo neveiklumu. Pažymi tą liudną socialistams ir pirmieiviams faktą, kad "Kuomet klerikalai mobilizuoja savo spēkas ir išnaudoja kiekvieną poziciją savo įtekmei sustiprinti, mes apskelbėm neoficialę demobilizaciją ir atsisakome urmu veikti.

Mes, socialistai ir radikalai, pasuojam tada, kada mums ypačiai reikia parodyt sumanumą ir energiją".

"Laisvė" tvirtina, kad pastaruosius kelis mėnesius Sėpimo Fondo komitetas neišleido jokio pranešimo, jokio paraginimo rinkti aukas nukentėjusiems del karės. Toliaus "L." paduoda šitokią statistiką, kuri liudija apie radikalų nerangumą: "Lietuvių Socialistų laikraščiai sakosi turj mažių-mažiausia 30,000 skaitytojų. Tai yra armija susipratusių žmonių.

Lietuvos Sėpimo Fondas veik per pusantų metų surinko tik \$12,000. Ant kiekvieno socialistiško laikraščio skaitytojo neišpuola nei po 50 centų. Ką jūs ant to pasakysit? Mums rodosi, kad jau blogiau ir buti negali".

NE POLITIKIERIUS.

"Ateityje" Dr. A. L. Graičiūnas aiškina, kodėl jis prieš Drą Šliupą kandidatuoja į SLA. daktarus-kvotėjus. Dr. Graičiūnas priskaito sau pilną maišą visokių nuopelnų ir užyaziuoja Druį Šliupui šitokiu budu: "Dr. J. Šliupas yra žinomas kaip politikas, kaip visuomeniškas veikėjas. Tačiau kaip žmonių sveikatos dabo-tojas ir užlaikytojas, jisai yra ne tiktai niekam nežinomas, bet ir su šviesa pajieškojus, nerasi jojo toje srityje pasidaruota. Iš kitos pusės. Dr. Graičiūnas nėra pasauliui žinomas kaip politikierius. Jisai yra žinomas tiktai kaip žmonių sveikatos dabo-tojas ir gyvųjų gyvenimo klausimų gvildentojas. Tai jisai gali pripa-rodyti ne tiktai veikiamaš darbais, bet ir užregistruotais rekordais, kaip tai lietuvių kudių mirtingumo sumažinimu, musų žmonių gyvenimo prailginimu Chicagoje ir tt. Jau nuo 15 metų jisai vien tik toje srityje darbuojasi tai pas-kaitomis, tai straipsniais iš sveikatos srities, tai išleidama-s knygas, brošūras, knygeles, gvildenančias tą patį klausimą. Gi SLA. tiktai tada bujos ir turtės, kaip jojo narių sveikata bus pagerinta ir mirtingumas sumažintas".

Ar ne panašiai giriasi savo didžiais darbais republikonų ir demokratų kandidatai prieš rinkimus? Dr. Graičiūnas — "ne politikierius". Tik sakykite! Kad jis buvo ir socialistų, ir tautininkų, ir klerikalų, ir "Draugo" agentu, tai nesivadina politikieriaivimu. Tai buvo tik lietuvių sveikatai patarnavimas! Ura! nekaltčiausias Dr. Graičiūne!

V SLA. APSKRITIS NOMINUOJA MOTERIS.

V-tas SLA. apskritis savo suvažiavime New Yorke paratė SLA. nariams nominuoti į viršininkus šias ypatas: į prezidentus Kl. Jurgelionį iš Chicago ir St. Gegužį iš Shenandoah; į izdininkus J. Neviacką, M. V. Bucinską ir J. Skritulską; į daktarus-kvotėjus Dr. F. Matulaitį ir Dr. J. Šliupą; į vice-prezidentus Dr. Johanną Baltrušaitienę ir p. O. Alytienę. Kas link dviejų pastarųjų kandidacių V-tas apskričio suvažiavimas sako: "Kadangi SLA. moterų yra gana didelis skaitlius, tad, duodant joms atstovybę į vice-prezidento vietą, rasta tinkamos. O. Alytienė ir Dr. J. Baltrušaitienė".

BEDIEVIŠKAS PAVEIKSLAS.

"Katalikas" idėjo didelio bedievio-darvinisto Haeckelio paveikslą, kuris perstato, kaip Haeckelis studijuoja bezdzionės skeletą. Turbut, "Katalikas" tą paveikslą patalpinio, kad paerziūnus kunigus; o gal redaktoriaus nebuvo namie?

Amer. Bankieriai Bando Pasijungti Pasaulio Pramonija

Neseniai F. A. Vanderlip ir keli kiti didieje Amerikos kapitalistai įkurė Tarptautinę Amerikos Korporaciją su pradeciamtoju kapitalu \$50,000,000. Jie mano tą korporaciją padaryti tokią didelę, kad galėtų apimti visas ekonomiškai nedaravysčiusias šalis. Su josios pagalba Amerikos kapitalistai tikisi užvaldyti pasaulio pramoniją ir diktuoti visoms kitoms šalims, kaip koksai pramonijinis despotas. Tai yra išdidžiai savo galvą keliantis naujasis Amerikos imperializmas. Jis užims vietą to senoj imperializmo, kurį skelbė prez. McKinley, Rooseveltas, Mark Hanna ir kiti, kurie norėjo užkariauti Amerikai naujų kolonijų, kur šios šalies kapitalistai galėtų išpardavinėti savo išdirbinių perviršį ir išnaudoti gamtos turtus.

Bet dabar didysis Amerikos kapitalas atležo nuo kolonijų užkariavimo. Amerikos kapitalistai neužganėdinti Philipinų kolonija. Ji nedavė jiems tiek naudos, kiek jie tikėjosi. Todėl jie mato daug geresnę progą savo kapitalams idėti į pramoniją atsilikusiose šalyse, ypač po šiai karėi, kuomet kariaujančios šalys bus nusilpusios ir tų šalių kapitalistų pinigai bus reikalingi namie. Amerikos kapitalistai taipgi išrokuoja, kad jie galės buti daug drąsesni po karėi, kadangi Europos šalys ir militariškai bus nusilpusios ir nedrįs per daug priešintis Amerikos biznierių

drąsiam lindimui į užrubežines rinkas.

Akyvaizdoje tokių Amerikos kapitalistų užmanymų pasidaro aišku, kodėl jie taip karštai emė reikalauti šalies apginklavimo ir milžiniško armijos padidinimo. Mat, šito reikia, kad butų galima apginti "Amerikos piliečių reikalus užrubežij".

Tuos plačius Amerikos kapitalizmo planus ir jų pasekmes neblogai suprato ir Basil Manly, direktorius Suvienytų Valstijų Industrialių Santykių Komisijos, kuris sako:

"Naujasai Amerikos imperializmas tai didžiausias, apsvarstytas žingsnis, kurį tik kada buvo pasiryžęs padaryti didysis biznis. Jis yra didesnis, negu Morkaus Haņnos suokalbis, kuriuo jis norėjo padaryti trustą Amerikos pramonijos viešpačiu. Naujasai Amerikos imperializmas yra baisesnis, negu tas suokalbis, kurį suinžinieriaus J. P. Morganas ir kurio pasėkmėje buvo 1907 metų krizis. Ir šiuos milžiniškus savo planus Amerikos kapitalistai tikisi įknyuti, pasitikėdami nuolaidumu pilniausiai išnaudojamųjų, paklusnių Amerikos darbininkų."

Taip, keli Amerikos bankieriai kėsinasi į savo rankas sumiti pasaulio pramonijos vadžias ir pasiplakti milijonus Amerikos darbininkų, kad "delei tėvynės meilės" butų pasirėngę su ginklu rankoje apginti tų kelių bankierių lobius.

Partijos ir Kandidatai į Suvienytų Valstijų Prezidentus

Wilsono valdžia neužganėdino karštųjų patriotų republikonų. Jie norėjo, kad Wilsonas eitu, išmaistųj Mexiką ir padarytų ten tvarką tokią, kokios geidžia Amerikos kapitalistai.

Wilsonu yra nepasiganėdinę daugelis demokratų už jo ginklavimosi programą.

Į demokratų valdžią didelė didžiauma šalies gyventojų skersai žiuri delei to, kad prie tos valdžios buvo surisus pramonija; kad didesnis įplaukus ir algos ir kai-kurie reikmenys apdėta taksomis, o visa to nežiurint, šalies izde pasidaro apie \$100,000,000 metinio nedatekliaus.

Wilsonu yra nepasiganėdinę vokiečių šalininkai už tai, kad jis leidžia dirbti ir gabenti talkininkams amuniciją.

Juomi nėra patenkinti talkininkų šalininkai, kurie nori, kad jis pertrauktų diplomatiskus ryšius su Vokietija, kurios povandeniniai laivai skandino laivus su Amerikos piliečiais.

Wilsonu, pagalios, neužsiganėdino daugybė jo paties partijos narių, demokratų. Tai yra demokratai-nekatalikai. Nes Wilsono valdžia parodė daugiau prielankumo katalikams demokratams, negu kokios-nors kitos tiktybos demokratams. Jie gavo daugiausiai valdviacių.

Katalikai demokratai šioj šalyj yra pragarsėję, kaip sukčiausi politikieriai; sudaryme slaptų politiškių "gengijų"-šaij juos niekas neviršija; jeigu tos šaikos atranda kokį politikierių sau naudingą, tai dušia ir kunu jįj remia, nors jis butų žemiausiai nupuolęs žmogus. Kaip vien tas pavyzdis, šicia gali buti katalikų demokratų šaiką, kuri pa laiko supuvusiojo Charlio Murphy'o galybę New Yorke. To kias politiškas šaikas paprastai sudaro Knights' of Columbus, slaptosios katalikų organizacijos nariai, laiminami arių kunigų ir vyskupų.

Wilsonas matė, jog jis gali gauti didžią paspartį iš tokių katalikų demokratų. Užtat jis ir

pradėjo teikti jiems daugiausia malonių.

Tuo gi Wilsono partuviškiu labai piktinasi kitų tiktybų demokratai ir rinkimuose žada Wilsoną apieisti.

Taip tai Wilsonas turi labai mažai šansų buti išrinktas, o jis yra vienatinis demokratų kandidatas, kuris turi kiek platesnės šalį užuojautą.

Wilsonas buvo išrinktas tik dėka republikonų partijos skilimui, ir tai gavo nedidelę didžiumą balsų. Ateinančiais rinkimais tų balsų jam labai sumažės delei augščiau išdėstyti priešasčių, ir jeigu tik šiokia-tokia vienybė pasidarys tarp republikonų ir "progresistų", — demokratų partija bus tragiskai sumušta.

O esama jau ženklų, kad tokia vienybė galės įvykti: Rooseveltas griežtai nestatysiąs savo kandidatuos. Republikonai kalbasi patatyti savo kandidatu Plieno trusto galvą Gary. Rooseveltas taipgi mano, jog Gary butų žmogus, už kurį jie galėtų balsus atiduoti, jeigu Rooseveltas nestatytų savo kandidatuos.

Na, o kokius šansus turi prezidentiniuose rinkimuose socialistai?

Iš vienos pusės, rodosi, socialistai turėtų gauti daugiau balsų šiuose rinkimuose, negu gavo pračiuose: tada daugelį suvilyjo Roosevelto partija su savo neva progresyviška platforma. Dabar gi, jei "progresistai" susivienytų su republikonais, tai visi kairieje elementai pamatytų, kad Roosevelto partija buvo tiktai politiškas humbugas, ir balsuotų už Socialistų partiją.

Iš kitos pusės, ateinančiuose rinkimuose socialistai neturės tokio pritraukiančio kandidato, kaip praicitais rinkimais. Tada kandidatavo plačiausiai žinomas ir darbininkų gerbiamas Debs. Dabar jis nekandidatuoja. Jo vietą prisieis užimti arba J. Maureriu arba Al. Bensonui. O nei vienas nei kitas jūdvių nėra nei pusę tiek populiaris, kaip

Debs. Tikri, tvirti socialistai, balsuodami, paprastai turi mintyje ne kandidato gerumus, bet Socialistų partijos principus ir platformą. Silpniesiems socialistams gi ir socialistų užjautėjams ypata dar labai daug reiskia. Tačiau, suėmus kruvon galimus, pasisekimus ir nepasisekimus, reikia spręsti, kad šių metų rinkimuose socialistų laimėjimai bus didesni, negu 1912 metais.

Kodėl Jūs Tylit?

Kadangi "Naujienos", "Kova" ir "Laisvė" jau rašo net antru kartu apie neveiklumą L. Š. F. ir apsisotijimą aukų plaukimo į fondo izdą, o fondo komitetas vis dar nieko neveikia ir tyli, tai čia jau jo tikras apsilaidimas. Jeigu Jūs visuomenė išrinko, — užsitikėjo ir pavedė Jums tokį svarbų darbą atlikti, tai Jūsų pareiga butų stengtis kuodaugiausia veikti ir aukų surinkti. Dabar Jūs tingit netik patįs veikti, bet net ir kitus prie darbo paraginti. Galop, nesugebate nei pasiaiškinti ant Jums daromų užmetimų. Tokiu budu, Jūs tiesiog save kompromituojate ir tramdot, atgrasinat visuomenę nuo aukavimo ir kartu nuo užsitikėjimo L. Š. F. ir ištikrųjų, jeigu Jūs per pusantų metų neištesėjot parašyti nei vieno atsiliepimo į visuomenę, kad paraginti prie aukavimo ir susėpimo Lietuvoj nukentėjusių vargšų, tai Jūs esat apsilėidę. Kada iškart, šviežiai, žmonės patįs aukavo, tai ir Jūs didžiamalonės tas viskas dedasi, bet dabar, kada žmonės apsilio, kad jie reikalauja, kad juos kas paragintų, tai Jūs tylite ir nieko neveikiat (išėmus finansų rašt.). Pradėkit nors vėlai veikti, visgi geriaus bus kaip niekad.

Dar vienas dalykas, tai nekuriu kolonijų (ypatingai So. Bostono) vietiniai L. Š. F. skyrių komitetai labai yra apsilėidę. Jie verti papeikimo, ypatingai tokios didžiulės kolonijos, kaip Bostonas, Chicago, New Yorkas, Baltimore ir Philadelphia jokiū budu negali pasivyti Worcesterio, Mass., Montello ir nekurių mažų miestelių Me. valstijos. Man gerai yra žinomas Bostono veikimas, tai aš čia ir pastebėsiu apie vietos L. Š. F. skyriaus komitetą, kuris jau pusantų metų kaip gyvuoja, bet absoliutiškai nieko nėra nuveikęs Lietuvos sėpimui. Buvo Bostono veikėjai žadėję suręngti nors vieną didelį ir gražų koncertą, bet ir to laukėm per pusantų metų ir nesulaukėm — negimės numirė.

Juk laikas bėga uždyką. Buvo galima surinkti, jei jau ne keli tukstančiai dol., tai nors vienas, nors \$500 ir tai butų gerai, o dabar — nieko. Sarmata Jums, komitetų nariai ir "veikėjai", stačiai nuodėmė tokis apsilaidimas ir neveiklumas, ypač siame atėvėjį, Lietuvos susėpime. Jūs turėtumėt suprasti, kad čia yra didelė atsakomybė, jeigu per Jusų apsilaidimą ten, Lietuvoj, turės numirti badu keliolika ar bent kelios ypatos, gal jums patiems mylimos ir brangios.

Aš niekai, negaliu suprasti, kaip ir kam Jūs apsiėmėt veikti, o paskui nieko neveikiat, ypatingai tas prastai atrodo, kada mes, budami pirmieiviams, pasistatom patįs save atzagareiviams. Išrodo, kad Jūs geidėte tik veikėjų vardo, o veikti jokio noro neturėjote. Kam dar reikėjo apsimti ir užbėgti kelią tiems, kurie nori ir gali veikti? Juk tai nuodėmė, tai prasižengimas prieš žmoniškumą ir prieš tuos, kurie ten už jurių miršta. Nors vardan šių paskutinių žodžių, Jūs sukruksit ir atlyginkit už pirmesnį apsilaidimą. J. P. Raulinaitis.

Sausio 1... calistų sa... "Apšv... kimas, ku... mis pasid... ratelio va... drg. A. J... drg. J. Ri... - St. Ka... žvingilas... J. Zvingil... Nutarta... ja pagami... kimui rat... kad sušat... mą nevėli... Ratinin... Mokestis... nutarta, je... kas suga... keisti.

Toj pač... LSS. (... rengta k... gramas i... turtingesr... daug, kur... Ypatinai... juokdariai... V. Rimko... Brightonc... Zaleckio... gas: "Ka... ma pačia... sulosė di... kas", o t... bai muzil... tara treje

Nuo re... tvėresi L... tai tuli... matė tar... bet kaip... nuo tol... "sakeliu... Sajungai... jus. Kuo... "ratelius... riau ska... o apėla... levizia y... varyti p... tiska vėl... bespalviu... kuopas, t... pas ir d... galime j... kulturos, ir kitokį... S. Bostc... tų nat... tad seka... tariame... keisti j... gos kuoj... bą S-go

CAM Mes dir

Daug... ir daug... iš apiel... agyven... geius t... Gal k... jū, skait... ja ir p... tas Can... jo kore... Argi je... LSS. 71... ko neve... kuopa... kiek ga... nėra to... vo kok... gal, be... LSS. 71... skaitliū... izde tu... taupė... koncert... tt. Reič... keliu, t... go. Tu... giami... visokia... mais, k... muzika... nomis... publiką... jau pli... vietos l

Seniai Visų Laukiamas Veikalas

MOTERIS IR SOCIALIZMAS JAU ATSPAUSDINTAS

Tai yra veikalas, kuriam lygaus dar neturėjo iki šiol mūsų literatūra.

Užtenka pažymėti, kad šią knygą yra parašęs garsiausias pasaulyje filosofas-sociologas Augustas Bebelis, kurio raštai yra išversti veiki į visų kulturingųjų tautų kalbas. Vertimas puikus, kalba lengva. Knyga atspausdinta ant puikios popieros ir turi iš viso 430 puslapių.

Vienas žymus mūsų literatas, peržiūrėjęs šį veikalą, pilnai teisingai pasakė, kad "Moteris ir Socializmas" yra verta tiek aukso, kiek pati sveria.

"Moteris ir Socializmas" turėtų rasti kiekvieno mylinčio mokslą ir apšvietą lietuviu namuose. Ši knyga puoš netik jūsų namus, bet dar suteiks neišsemiamą šaltinį dvasiško maisto visiems, kurie ją naudosis.

Draugijoms, kuopoms ir agentams, imant mažiau 5 egzempliorių, duodame gerą nuosimtį. Knygos kaina tik \$1.00.

Puikiais audeklo aparais \$1.50.

Užsakymus su pinigais siųskite adresu:

"KOVA"

229 N. 6 ST., PHILADELPHIA, PA.

Aiškiausia ir geriausia Šviesa

RAYOLIGHT OIL duoda didelę, aiškia ir tinkamą šviesą be dūmų ir be smirdėjimo. Jūsų lempa niekuomet nebus aprukus, jeigu jūs vartosit

Rayolight Oil

Dabokite, kad pardavėjas jums duotų tikrą ROYOLIGHT OIL.

Reikalauk jo vardu. Jis sučėdys jums pinigų, nes jis duoda jums didesnę šviesą ir geresnę šviesą.

Visos geriausios, krautuvės Pensylvanijos ir Delaware parduoda RAYOLIGHT OIL.

Atminkite vardą RAYOLIGHT OIL.

The Atlantic Refining Company
Visur Pensylvanijoje ir Delaware.

Keystone Telephone Main 66-11.

Dr. Samuel Gordon's

Dispensary's

S. W. Cor. 4th & McKeen Streets, Philadelphia, Pa.

Patarimas ir vaistai 50c. Atsilankymas pas ligonį \$1.00. Pasiekmingai gydau ligonius jau 10-ti metai.

Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto, Nuo 7 iki 9 vakaro.

VISIEMS DOVANOS!

Kas išsirašys per mane dienraštį "Naujienas" ir prisiųs \$5.00, tiems duosiu dovanų svarbia ir puikią knygą MOTERIS ir SOCIALIZMAS arba laikraštį "KOVA", "KELEIVIS" ar "LAISVĖ" mėtam. Naudokitės proga. Pinigus siųskite šiuo adresu: A. J. RASIMAS, (12) 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kiekvieno socialisto ir simpatizuojančio socialistams yra priedermė užsirašyti "Naują Gadyne". Kaina met. tik \$1.50.

MAGIC SCHOOL

Ar nori būti magiku? Ar nori dirbti teatruse? Tai mokykys magija, yra lengva išmokyti. Dykai pirma lekcija ir magijos štuka, tik prisiųskite 25 centus, o jei nenorite mokytis, tai prisiųskite 10 centų, tai gausite didelį magijos kataliogą ir išsiskinimus kiek kainuos mokslas. Su pirma magijos štuka ir lekcija jau galėsi padaryti didelę nuostabą tarp žmonių.

J STANKUS, 42 Vine St., Montello, Mass.

Grež tiesiog į jį

ir atidarys keturių įvyniojimų pakelį pagarsėjusio Gail & Ax NAVY tabako. Paziūrėk, kaip jį šviežias ir kvepiantis. Susisuk sau saldų, skanų NAVY cigaretę. Prikimšk seną pypkę ilgam, užganėdinančiam pasirukymui. Arba įsidėk į burną kramtymui. Nežiurint, kaip jį vartosi, rasi, kad jį jums geriausias patiks, negu kitas tabakas, kokį tik jūs kada vartojote.

GAIL & AX

NAVY

Long Cut Tobacco

NAVY tabakas padarytas iš išnokusio, švelnaus Kentucky Burley—gerai nusistovėjęs ir saugiai maišytas, kad gauti taji Burley švelnumą, kvapnį ir saldumą. Už taigi NAVY ypatingas skonis, nerandamas jokiam kitame tabake.

Lengvai gali išmokyti susukti NAVY į apskritus, tvirtus ir gražius cigaretes, nes NAVY yra išilgai įpjautas tabakas. Jį nekrinta ir dykai neišsiauvoja. Jūs rasite, kad NAVY yra visuomet pageidaujamas tabakas. Iš jo galima padaryti ne vien cigaretes, bet ir rukymą pypkėse; jį dega vėšiai ir kvepiantį; kramtymui jį saia saldus ir skanus — tik pamėgink NAVY.

DYKAI

Reikalauk iš savo pardavėjo dykai duodamos knygtės "popieriukų", kurie eina sykiu su kiekvienu 5c pakeliu NAVY. THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

THE AMERICAN TOBACCO COMPANY.

Taika Visiškai Invyksta

Tiesioginiai atstovai nuo RUSIJOS, ANGLIJOS, FRANCIJOS, VOKIETIJOS, AUSTRIJOS, BELGIJOS.

Surinko į mūsų puikią sankrovą, Vodka, Ramsey, Hennessy, Kummel, Pomeranzen, Wisznówka ir daugelį kitų įgabtų ir naminių Vynų, Likerių ir Vynų. Mes užganėdinsime jus skonį ir kišenių. Išbandyk mus. Speciališkos pritraukiančios kainos

J. CARTUN

401-3-5 South St., Phila.

Geriausias budas dėl įtrinimo

Neturi stokuot nei viename name

PAIN-EXPELLER

Jau nuo 50 metų yra vienu iš numylėtų naminių budų pas letuvnikus ir visame pasaulyje.

Tikras tiktai su pažymėta marke "IKARA" 25c. ir 50c. buteliukas visose aptekose arba specialiai nuo P. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

USU metodą išmokinsime jus angli kalbą labai trumpame laike, jūsų name arba kliasose dienomis bei vakarais. Rašyk pašilkinimų. Dovanai American School of Languages 731 W. 18th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.

Keystone Phone Main 14-28. Bell Phone Lombard 2506 Dr. Phillip ROVNO 423 Pine St. PHILAD., PA. Priėmimo valandos: Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak. Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

Automatiska Yla

Visiems naudinga Yla už \$1.00, kuri siuva kaip mašina. Galima siuti viską, kas tik papuola į rankas: plesskus, šėvėrykus, šėvėrykus guminius padus, maišus iš storiųjų audimų, karpetus, arklams gunes ir t. t. Pinigus reikia prisiųsti registruotame laiške arba Money Orderiu. M. M. DOVIDAITIS, 501 So. Heald & B Sts. Wilmington, Del.

KOVOS

ADMINISTRACIJOS

galima tuojau užsiprenumeruoti šius žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsakykite juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pilnas, o jūs gausite tą, ko norite. Verta užsakyti šiuos laikraščius: "RANKPĖLNIS". Savaitinis. Kaina metams \$2.00. Išėina Skotijoje. "LAISVĖ". Eina dusyk į savaitę. Kaina metams \$2.00. Išėina Brooklyn, N. Y. "KELEIVIS". Savaitinis. Kaina metams \$1.50. Išėina Boston, Mass. "NAUJENOS". Savaitinis. Kaina metams \$1.50. Išėina Chicago, ILL. "NAUJENOS". Dienraštis. Kaina metams \$5.00. Išėina Chicago, Ill. "DILGĖLĖS". Dvisavaitinis. Kaina metams \$1.00. Išėina Pittsburgh, Pa. "SAKĖ". Mėnesinis. Kaina metams \$1.00. Išėina Worcester, Mass. Taigi ar sau ar savo draugams užrašant minėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite adresu: "KOVA" 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS.

K. Gugis, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Vice-Presidentas 2) S. Monkus, Cor. 12th & Vine St., Philadelphia, Pa. Sus. Sekretorius 1) M. M. Rice-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y. Sus. Sekr. 2) J. Neviackas, 163 Roebing St., Brooklyn, N. Y. Fin. Sekr. T. L. Dundulis, Box 511, Westville, Ill. Fin. Sekr. 2) J. Stasiulevičius, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa. Izdininkas K. Sidlauskas, 226 W. Broadway, So. Boston, Mass. Kasos Globėjai: M. Čėna, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Geguzis, 28 W. Broadway, So. Boston, Mass.; J. J. Gerdauskas, 73 Welles St., New Britain, Conn.; J. J. Jukelis, 510 East 139 St., New York, N. Y. Visus pinigus reikia išpirkti vardu LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND ir pasiųsti Finansų Raštininkui T. L. Dunduliui, Box 511, Westville, Ill., kuris yra po \$1,000.00 kaucija, o jis įrašės į knygas pasiųs izdininkui.

"Rankpelnis"

Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Socialistų Sąj. Did. Britanijoje. Geistina, kad amerikiečiai susipažintų su tos pačios idėjos draugais, gyvenančiais Skotijoje per "Rankpelnį". Kaina metams \$2.00. Adresuokite: "RANKPĖLNIS." 76 Main St., Bellshill, Scotland.

Advokatas ir Notarius K. Krauceziunas

403 Lyon Building SEATTLE, WASH. Veda provas asabiškai visuose suduose. Pribuna į kitas valstijas ant pakvietimo, taip gi duoda patarimus per laiškus. "KOVOS" AGENTAI: Pas kuriuos galima užsirašyti "Kovą" ir kitus spaudos dalykus. J. A. TURAN, 114 N. Main St., Brockton, Mass. FILIP SURVILLO, 612 Ave. D., Rochester, N. Y. L. JONEKIS, 895 W. Coal St., Shenandoah, Pa. J. W. KASPERAVICIUS, 190 Popular St., Wilkes Barre, Pa. LEVINSKAS, P. O. Box 255, Girardville, Pa. K. ABYSHELL, 107 Cardoni Ave., Detroit, Mich. F. PETRULIS, P. O. Box 16, Lewiston, Me. J. STANKEVICIUS, 563 East St., New Haven, Conn. J. DEMENTIS, 329 Leonard St. N. W., Grand Rapids, Mich. K. BEKIOŠIUS, 55 Limerick St., Gardner, Mass.

KOVOTOJU GIESMES

Antra laida. Knygeleje telpa daugybė gražių eilių ir deklamacijų. Kiekvienas vaikas ar mergina privalo tą knygele turėti. Kaina tik 15 c.

Reikalaukite tuojau.

"KOVA" 229 North 6th Street, Philadelphia, Pa.

Iš Philadelphijos.

ŽVĖRISKAS DARBAS KUN. KAULAKIO FANATIKŲ-PARAPIJONŲ, kad užkenkus kun. M. X. Mockaus prakalboms.

Nedėdienį 30 sausio po bažnytinių pamaldų, šv. Kazimiero parapijos fanatikai Wharton gatvėje buvo jau prisirengę dievobaimingai "atakuoti" plakatų dalintojus ir kovoti, kad nei vienas parapijonas nepakliūtų į prakalbas garsaus "kun." M. X. Mockaus.

Aišku tas bus štai iš ko: Du seni parapijos sulai, persisėgnoję ir pabučiavę nukryžiatoto Jėzaus kojas, tarė "viens antram, pažvelgė į gatvę: — Ar dar neatėjo tie "bambizai" (jie taip socialistus vadina) su plakatais?

— Jau vieną pundą atėmėm, — atsiskaukė vienas iš anksčiausių išėjusių. Tai kad butum turėjęs "boketą" virinto vandens tam "bambizai" užlieti, — no, bažnai atsiliepė antras.

Netrukus pasigirdo riksmas. Ogi pamatėm, kad tie du fanatikai drasko plakatų dalintoją 14 m. vaiką Sharmoką. Vienas ju dviejų tai buvo Barauskas, 218 Greenwich St., o kitas garsus "šventabylas" katalikas, kuris net per mišias renka pinigus bažnyčioje (pavardės nesužinojome).

Su jais dar buvo primokinti penki vaikai, kurie mušė Sharmoką; nekuriu jų vartojto užlentkus peilius, kuriais daužė Sharmokui rankas ir šonus. Vaikai šaukė, mušdami: "Ko tu mušiesi, čia atėjęs pas musų bažnyčią?" O tie du vyrai turėjo Sharmoką už rankų ir vilko skersai gatvę neva areštuoti. Pamačiusi C. Sharmokiūtė savo brolių tokiame pavojuje, puolėsi jo gelbėti, prašydamu Barausko, kad paleistų. — Tu taipgi turi but, girdi, areštuota, nes per visas mišias sėdėjai, neklaupai, — atkirto katalikas.

Ant riksmo subėgo svetimtaučiai, žydai, atėmė vaiką ir paleido. Fanatikai, netekę aukos, išvaikščiojo kas sau.

Sharmokas buvo išbalęs nuo persigandimo ir visas drebėjo. Užklausus, ar labai jį sumušė, jis atsakė: "Visur dabar vienodai skauda, nesupranta... Vaikai mušė!"

Pas vyčius buvo patėmyta labai pakilęs upas; žinoma, vyčiams, kaip kariškiems žmonėms, tas pridavė daug smaugumo. Nekurie jų, atbėgę ant mušio vietos, mindžiojo plakatus, užkabinėjo gatvinius žodžiais praevies mergaites ir šaukė: — Prakalbos! prakalbos ant South ketvirtos!... Štai jiems! D. Matiukas.

KUN. M. X. MOCKAUS PRAKALBOS.

Pirmos prakalbos bus pėnyčioj, 4 d. vasario, Majestic Hall, 525 S. 4th St. Pradžia 7:30 v. vak. Antros prakalbos bus nedėlioj, 6 d. vasario, Majestic Hall, 525 S. 4th St. Pradžia 2 val. po pietų. Trečios prakalbos bus utarninke, 8 vasario, Metropolitan Hall, 715-17 Fairmount Ave. Pradžia 7:30 val. vakare.

\$250,000 NUKENTĖJUSIEMS NUO KARĖS ŽYDAMS.

Pracito sekmadienio vakare Metropolitan Opera House Žydų Gelbėjimo Fondas turėjo milžinišką susirinkimą. Publikos buvo kupinas namas ir dar pora tukstančių negalėjo sutilpti. Tarp kalbėtojų buvo senatoriai Vare ir Penrose, teisėjas Sulzberger ir keli kiti žymūs žmonės. Vieną tą vakarą sumesta aukų \$200,000. Buvo tokių ypatų ir firmų, ką aukavo po keliatą tukstančių. Senatoriai Penrose ir Vare paaukojo po \$500. Daugelis tų, kurie neturėjo su savim pinigų, tai dėjo žiedus, deimantus ir tt.

KONCERTAS IR BALIUS.

Rengia LSS. 1 kuopos Choras, subatoj, 5 d. vasario, Majestic Hall, 525 S. 4th St., Philadelphia, Pa. Prasidės 7 val. vakare. Koncerto programos susidės iš poros deklamacijų, keliato dainų ir kvarteto. Po trumpam koncertui bus balius. Gerimai skaniausi; užkandžiai taip pat. Be to, bus skrajantai krasa su dovanomis. Dovanos bus sekancios: "Laisvė", gyvų gėlių vainikas ir knygos. Kviečia Komitetas.

LIET. KELIAUJANCIO KNYGYNŲ EKSTRA SUSIRINKIMAS įvyks ketverge, 3 d. vasario 1916 m., 8 val. vakare, Republikonų klubo svet., 322 N. 9th St. Malonėkite nariai atsilankyti būtina ir laiku, nes turime užbaigt, neužbaigtus reikalus ir kad laike prakalbų turėtume išrinktas reikalingas ypatas del abelnos tvarkos. Tas butinai reikalinga. — Komitetas.

HARTFORD, CONN.

Aukos nukentėjusiems nuo karės. Sausio 23 d. vietinis komitetas surengė prakalbas nukentėjusių nuo karės naudai. Kalbėtoju buvo M. Salcius is Bostono. Prakaibos prasiejo po pietų antrą valandą. Žmonių prisirinko nedaugiau. Kalbėtojas kalbėjo apie karę ir jos priezastis. Taipgi ir apie Lietuvos vargingą padėjimą ir jos nelaimingą likimą. Aukos buvo gana gausios. Aukavo šios ypatos:

T. Krabas, A. Tumosa, J. Urbanavičius, M. Aukštakalnis, D. Guokas, A. Ramoska, F. Ramanauskas — po \$1,00; A. Cekas, M. Kundrotas, St. Valavickas, J. Kundrušinas, A. Ysmantas, K. Zykus, F. Jankauskas, V. Bagdonienė, K. Salcius, M. Giraitis, V. Baranauskas, A. Balciunas, A. Remenciū, J. Giraitis, J. Palaziunas, C. Kruckas, M. Ramanauskas, A. Ambrazaitis, M. Ramoskienė, M. Givainius, P. Palonis, E. Endziulienė, V. Piskilingis — po 50c; J. Jedrinskis 35c; M. Bany, J. Kalnius — po 30c; M. T. P-st, O. Lukosevičienė, P. Januškas, J. Gruzdis D. Kvietkiūtė, M. Bak, O. Tiričiai, V. Liupcius, J. Palazičius, A. Krasnickas, S. Kvečaitis, K. Madeikis, M. Zvingilias, K. Balionaitis, M. Gribas, J. Baltakalnis, M. Marcinkevičius, A. Aukštakalnis, O. Sriogutis, M. Papiakas, J. Vaitkevičius, D. Cepavičius, V. Kulbinskas, M. Ramanauskas, A. Tira, J. Karaliūnas, A. Ambrazaitis, D. Varnius, J. Bulotas, A. Rezniskius — po 25c. Viso susidaro \$27,95. Sukolektuota po dešimtuką ar mažiau — \$3,33c. Viso sudėjus kruvon \$31,28. Pinigai bus pasiųsti izdminkui K. Sidlauskui. Komitetas.

KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EASTON, PA. LSS. 42 kp. susirinkimas. Įvyks 6 d. vasario, 1:30 val. po pietų, svetainėje po num. 439 Northampton St. Draugai ir draugės! Atsilankykite kiekvienas, nes turime svarbių reikalų, ir nepamirškite atsivesti naujų draugų. Užkvečia — Org. L. Bačis.

WILKES BARRE, PA.

Draugai! Malonėkite atsilankyti LSS. 9-tos kp. susirinkimam, kuris atsisib 6 d. vasario, Pr. Kavaliausko svetainėje po num. 57 Bank St., 10 val. is ryto. Taigi malonėkite kiekvienas atsilankyti ir kurie neuzsimokėję dar už 1915 metus, teiksietės uzsimokėti, nes kitaip busime priversti sustabdyti laikraštį "Kova" ir tapste prašalintais is Partijos ir Sąjungos. Taipgi yra iteikta 92 kuopos draugų propozicija, kad suvienyti vietos kuopos į vieną. Atsilankykite visi i ši susirinkimą ir užbaigsim dalyką. — Sekr. W. J. Tabaras.

GARDNER, MASS.

LSS. 89 kp. susirinkimas įvyks nedėlioj, vasario 6 d. 1916 m., 2 val. po pietų. Kviečiame visus draugus, ir drauge būtina atsilankyti. Yra daug svarbių reikalų. Išgirstite raportus kiek musų svetainė atnešė mums per vieną mėnesį materialės naudos. Kurie nariai nesate užsimokėję už 1915 m., pasirupinkite kaip galima greičiau užsimokėti ir nepamirškite atsivesti naujų draugų. — J. A. Pilkauskas, Sekr.

BRIDGEPORT, CONN.

Prakalbos. Rengia LSS. 41 kuopa 6 d. vasario 5 m. 6:30 val. vakare, Franklin Block svetainėj, 164 State St., kamps Main St. Kalbės L. Pruseika. Geistina kuodaugiausiai klausytojų — B. J. Adomavičius.

PAJIESKOJIMAI.

DAR KARTĄ IR PASKUTINĮ. prašau, kad atsisauktų pas LSS. sekretorių buvęs "Kovos" bendradarbis Alexandra K. Digrys. Nesusilaukęs atsakymo bėgė savaitės su ta ypata skaitysiu reikalą užbaigti. A. K. Digrys gyvena Chicagoje. Jeigu kas iš chieagiškių tų asmeni žino, lai paragina; kad jis atsisauktų pas LSS. sekretorių, arba pridukite jo adresą. Tas bus ant naudos jam pačiam ir Sąjungai. J. V. Stilson, LSS. sekretorius.

PAJIESKAU BUCERIO.

pirmos rankos, smarkaus, jauno vyro, katras gali gerai angliškai kalbėti ir nors bisk. lenkiškai. Gera alga. Meldžiu atsisaukti tuoj pas K. SWEDRIN, Frankfort, N. Y. Box 337

REIKALINGAS APTIEKORIUS.

Viena Mail Order įstaiga reikalauja lietuvio aptiekoriaus, gerai išlavinto ir tokio, kuris tobulai žino-tų lietuvių kalbą. Nėra reikalo, kad būtų registruotas. Tegul atsisaukia angliškai ir lietuviškai, paduodamas "referensus" ir reikalingas informaciją. Box 924, Binghamton, N. Y.

Bell Telefonas Padidins Jums Biznij

Bell Telefonas gaus kostumerių jusų bizniui. Štai va bučeris, kuris padidino savo pardavinius; jūs galite padaryt tą pat.

Taip, bile kokia kalba galima susikalbėti per Bell Telefoną—taip kad, turint Bell Telefoną, tuo pačiu jau galima gauti daugiau orderių.

Kreipkitės į biznio ofisą šiandien. The Bell Telephone Company of Pa. 1230 Arch Street Philadelphia, Pa.

KAD PAŽINT JAUNIMO SIELA,

jo idealus ir abelnai žmonių psichiką, norėčiau susirašinėti su inteligentišku jaunimu, o ypač su draugais ir draugėmis buvusiais Europos vidurinėse mokyklose. Kas įdomiausiai lavinimui reikalingas ir visuomenės klausimais, busiu dėkingas jei nepadrėvės su manim koresponduoti. Laiškus malonėkite siųsti "Kovos" adresu, su pažymėjimu: Liudui Ašara; administracija juos man veikia prišius. Su socialistiška ideja Liudas Ašara. (5)

Namas su štorų

Turi but kuogreičiausia parduotas. Parsiduoda suvis pigiai. Namas turi 110 pėdų ilgio ir 20 pločio. Patogus visokiam bizniui. Kreipkitės: LEON LEFKO, 1580 Mt Echraim Ave., Camden, N. J.

Kalėdų Dovanos tai tik Muilo Burbulas

"Kova savo skaitytojams duos dovanas po Kalėdų, o tos dovanos bus apšvieta.

Visiems, kurie dar musų laikraščio neskaito ir užsirašys jį be agentų tarpininkavimo, prisiusdami metinės prenumeratoros \$2,00, stačiai "Kovos" administracijon, duosim dovanų knygų už \$1,00 vertės.

Kiekvienam naujam prenumeratorui, kuris prisius prenumeratą už pusmetį \$1,00, duosim dovanai knygų už 50c.

SIOS KNYGOS YRA SKIRIAMOS DOVANOMS:

- Darbininko Sveikata 10c
Socialdemokratų Mokslo Pamatai 20c
Prasikalimai ir Prasikalčiai 10c
Penktas prisakymas. Br. Vargšo drama 10c
Otic Konstantin (kun. Olsauskas) 5c
Komunistų Manifestas 15c
Knypkis. Komedija 10c
Kaip Mus Apvagia 15c
Stabmeldis. Apsykas 10c
Politiškas minių straikas 8c
Kudikių Vergija "laisvoje" Amerikoje 5c
Kovotojų Giesmės. Eilių rinkinys 15c
Prickus Engels 15c
Moteris ir Politika 15c
Kuniginų, Bedieviai ir S-Dem. 10c
Darbininkų priespada ir jos priezastis 10c
Valstybė ir Socializmas 10c
Ateities Surėdymas 15c

Dovanas duosime tik iki 1 d. gegužės 1916 m., todėl draugai-darbininkai, padėkit mums plautinti apšvietą ir pasiskubinkite gauti dovanas!

IR DRAUGAI SAJUNGIEČIAI GAUS DOVANAS.

Duosim \$2,00 vertės knygų kiekvienam "Kovos" skaitytojui, kuris prikabinus nemažiau kaip 2 naujų "Kovai" skaitytoju.

DUOSIM \$1,00 VERTES KNYGŲ

kiekvienam "Kovos" skaitytojui, kuris užrašys 1 metams "Kovą". Duosim 50c vertės knygų kiekvienam "Kovos" skaitytojui, kuris užrašys "Kovą" pusę metų.

Knygas pasirinkite iš virš surašyto surašo.

Dovanų reikalaukite sykiu, kaip siųsite naują prenumeratą. Taipgi malonėkite priduoti aiškų adresą, kuriam reikia siųsti laikraštį ir savo adresą, ant kurio reikia nusiųsti knygas.

Visada adresuokite sekanciai: "KOVA" 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

BEVEIK DYKAI

Laikrodėlis ant 20 akm. vyriško ar moteriško saizo, tikru aukso "Gold Filled", veras \$20,00, gaudis ant 20 metų, labai gražiai graviruotas. Bus pasiųstas kožnam su tiesa peržiūrėti, kas prisius savo tikrą adresą. Firma del pagarsinimo savo laikrodėlių, atiduoda dabar beveik dykai. Jei patiks laikrodėlis, užmokėsite agentui \$5,65c ir už persiuntimą. Jei nepatiks, nemokėk nei centa. Rašyk tuojams štai kaip: Imperial Credit Co. Sales Dep. Box 2526, PHILADELPHIA, PA.

Sąmoninga gaspadinė

visada turi savo namuose buteliuką D-ro Richter'io

PAIN-EXPELLER

Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo persišaldimo, išsinarinimo ir tt. Tikras tiktai su pažymėta marke "IKARA"

25c. ir 50c. butelukas visose aptiekose arba specialiu būdu išsiųsti adresu: F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

PATARMĖS MERGINOMS

Apie Lyties Dalykus

PARAŠE M. H. SANGER

Su paveiklais

LABAI NAUDINGA IR PAMOKINANTI KNYGA. Kaina 50c.

Reikalavimai ir pinigų siųskit šiuo adresu:

J. STROPUS,

6 Loring St., So. Boston, Mass.

Pinigus geriausiai siųskit money orderiu, bet kam tas neparanku, gali siųskit pačios markėmis.

DYKAI! "KOVA" DYKAI!

Kas prisius \$5,00 už dienraštį "Naujienas", tas gaus sekancias dovanas prie dienraščio "Naujienų" vieną iš šių laikraščių, kurie yra čia pagarsinti: "Kovą", "Nedėlios Naujienas", "Laisvė", "Keleivis", "Lietuvą", "Tėvynė", "Amerikos Lietuvių", "Sakė". O kas prisius \$6,00, tas gaus "Naujienas" ir "Jaunąją Lietuvą". Atmink, kad gausi per čielus metus tuos laikraščius, kuriuos išsirašysiu per mane. Siųsdami pinigus adresuokite: J. BRANKIS 577 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

Gera Proga!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1,00

Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c

Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c

Aritmetika mokiniams ro-kundų, su paveiklais (apdaryta) 35c

Viso \$1,60

Kas atsiųs iškirpęs šita apgarsinimą iš "Kovos" ir \$1,00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c pigiau. R. F. D.—Route 2, Hudson, N. Y. P. MIKOLAINIS

Su šios dienos Šviesa

Yra žmonių, kurie ir šiandien vartoja balanas ir aliejaus lempas persistatydami save, kad jie gyvena gylioje senovėj. Mes visa padarome su Elektrikos šviesa, sutaupinam pinigus ir įrankius. Apšviečiame jusų gyvenimą ir palaikome temperatūrą kambaryje. Tai dabartinė, generališka ir niekieno neviršijanti metoda.

Rašykite mums apie kainą intaisyje Elektriškos šviesos, ar atekite patįs į arčiausią ofisą šios kompanijos.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC COMPANY

Užsirašykite "Naująją Gadynę"

Ir Vel Nauja knyga STABMELDIS

Puiki apysakaitė išėjo iš spaudos "STABMELDIS" Kaina 10c.

Reikalaukite tos knygelės nes tai puiki apysakaitė. Įdėkite į laišką dešimtuką, o gausite knygelę.

"Kova" 229 N. 6th St., Philada. Pa

Užsirašykite Pirmą Lietuvų Dienraštį "NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugsėjo kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelnai iš viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis, ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienios ypatos ir darymų palaikinio biznio.

Prenumeratoros kaina: Chicagoje—per išnešiojtojų 12 c. savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams \$6,00; pusę metų \$3,50. Kitur, ne Chicagoje, metams \$5,00; pusę metų \$3,00; dviem mėn. \$1,00. Europoje ir Kanadoje met. \$7,00. Pavienių num. kaina 2c.

Išpildyk šitą blanką ir pristusk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Siūmi prisiančiu \$..... už "NAUJIENAS" metus ir meldžiu jas siųsti šiuo adresu: K. 10

Rosenbaum, SENIAUSIA Lietuviška Banka Philadelphia, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausų linijų laivų. Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.